

rAntGroen

België - Belgique
P.B.
WILRIJK 1
8/5124

P106235 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen - juli - augustus - september 2016 - jaargang 15 nr. 59

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

AFZENDER en VU:
Guido Callaerts
Frans De Cortlaan 42
2610 Wilrijk
Afgiftekantoor Wilrijk 1

Bestuursleden en coördinatoren

Hugo Waeterschoot, voorzitter
 en coörd. Beleidswerkgroep
 03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
 Erlend Hansen, secretaris
 03/457 46 99- erlend.hansen@skynet.be
 Guido Callaerts, penningmeester, coörd.
 ledenadministratie en behaagactie
 Frans De Cortlaan 42, 2610 Wilrijk
 0468/12 33 36-callaertsguido@telenet.be
 Rudi Leemans,
 conservator Groen Neerland
 03/828 43 16-rudolf.leemans@telenet.be
 Tuur Wuyts, contactpunt Fort 7
contact.fort7@zuidrand.be
 03/449 99 11- 0474/55 25 75
arthurwuyts@telenet.be
 Bob Gabriels, webmaster
bob.gabriels@telenet.be
 Lucy de Nave, bestuurslid
 03/237 99 52-lucy.denave@antwerpen.be
 Nicole Boussemaere, bestuurslid
 013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
 Maggy Troffaes, bestuurslid
 03/827 83 60-maggy.troffaes@skynet.be
 Floris Van Volsem, bestuurslid
 03/455 23 05 -mariannejmm@gmail.com
 Els Wynants, bestuurslid
 0497/42 74 29-wynantsels@gmail.com
 Stany Marichal, bestuurslid
 0478/56 45 84
stanislas.marichal@telenet.be

Redactie rAntGroen

rAntGroenverantwoordelijke:
 Guido Van Boeckel
 03/455 01 27-redactie@zuidrand.be

Verslagen te zenden naar:
 Tuur Wuyts
 Mestdaghplein 15/4, 2610 Wilrijk
 03/449 99 11-arthurwuyts@telenet.be

Zuidrand.waarnemingen.be:
 Gilbert Van Ael
 03/827 05 10-gilbert.van.ael@telenet.be
 Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

Verdeling: Guido Callaerts
 contactgegevens: zie bestuursleden

Contact voor geleide wandelingen
 in Fort 7:
 Natuur: Tuur Wuyts
 03/449 99 11-arthurwuyts@telenet.be
 Monument: Philippe Vanhove
 03/825 02 43-philippevanhove@telenet.be

in Groen Neerland:
 Rudi Leemans - 03/828 43 16
Groen.Neerland@zuidrand.be

Lokale natuur, de goedkoopste lokale zekerheid, rendement verzekerd !

De opendeur op Fort 7 te Wilrijk is weer juist achter de rug en opnieuw heb ik met plezier vastgesteld hoeveel mensen lokale natuur zo erg en vooral spontaan appreciëren. Zo'n 500-tal mensen zakten af naar het Fort op de Fortengordeldag van de provincie in mei, ondanks de regelmatige plensbuien en de frisse temperaturen. En neen, het was geen rush van fort naar fort, gedreven door kuitentbijtende prestatiedrang. Fietsers namen de tijd om natuur en monument te verkennen, te genieten, te ontdekken en vooral te beleven.

Hetzelfde op de open parkdag te Edegem, een weekje later. De educatieve standjes waar men de lokale flora en fauna kon bewonderen kregen erg veel bijval. De "ooohs" en "aaahs" gingen spontaan de

lucht in wanneer kinderen, maar ook volwassenen een salamander van dichtbij te zien kregen. En ja... dit is de sociale-mediageneratie, maar een Kamsalamander of een Alpenwatersalamander van dichtbij te zien wriemelen en bewegen: dat staat gelijk met een 3-dimensionaal schouwspel dat zijn gelijke elektronisch niet kent. Je snuift gewoon de geur van natuurlijk water wanneer je de kam van de salamander ziet bewegen door de waterstroom. Of

je ziet de warmte die donspluisjes aan het kleine meesje verstrekken wanneer je door de telescoop opmerkt hoe het staartschuddend om meer voedsel roept wanneer papa mees in zicht komt. Je ziet de wilde bij die schuifelend achteruit haar gangetje inkruipt om er het citroengele stuifmeel, dat ze als een levend propje tussen de tarsen van haar achterpootjes heeft gestapeld, te gaan neerleggen. Je ziet de zachte pollen als pareltjes bengelen tussen haar haartjes.

Het niet alleen allemaal veel natuurlijker; het is ook echt, heel echt. Soms hard, maar ook wel tederlijk en nooit geprogrammeerd. Naturel...Niets dan blij gezichten en positieve endorfine die door je bloed stroomt wanneer je zoiets ziet. Iedereen staat er versteld van, klein en groot, jong en oud, arbeider of bediende .. een "natuur zonder grenzen". Natuur fleurt op, en is een prachtig antibioticum, neen, veel beter, een ongelimiteerde vitaminebron tegen maatschappelijke verzuring, gebrek aan beweging, en sociale interesse, noem maar op. Bovendien kan je er niet immuun, of resistent tegen worden, en blijft het je energie aansturen en je geest inspireren en aanscherpen, keer op keer. Natuur is gewoon de goedkoopste sociale zekerheid van onze maatschappij, en je hoeft er helemaal niet voor naar een ver hospitaal. Het ligt hier gewoon aan je voeten te Hove, Edegem en Wilrijk.

En toch...ook deze sociale zekerheid kent zijn grenzen. Qua investeringsniveau is het echt kommer en kwel. Wist je dat de totale investering van de Vlaamse overheid voor de aankoop van natuur het equivalent bedraagt van één sporthal? Moest je een investeerder zijn, op zoek naar rendement, dan wist je wel beter! Méér bos, méér open ruimte, méér toegankelijke natuur natuur voor zo weinig geld, is gewoon een superinvestering tegen verzuring en voor een betere gezondheid. In Engeland heeft men dat al lang begrepen, en wordt bijvoorbeeld naast rusthuizen en scholen lokale natuur aangelegd; die zorgt immers voor gezondere bejaarden, ravottende kinderen die minder snel ziek worden en geestelijk veel evenwichtiger ontwikkelen..en dat voor de prijs van enkele euro's per vierkante meter.

Waarom wordt er dan zo weinig in lokale natuur geïnvesteerd, vraag je je dan logischerwijs af? Wel, er is eerlijk gezegd een duidelijke kentering op het lokale vlak. In alledrie de gemeenten waar onze

Omslagfoto: Uitsluitende libel
 Foto's p.2: boven: Tweevlek - onder: Plasrombout

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:
BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.

Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening **BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".

afdeling actief is hebben de besturen heel wat aandacht voor open ruimte, meer bos en meer toegankelijke natuur. Ze (er)kennen de vitaminerende werking ervan. We krijgen steun voor het Uilenbos te Hove en met Frijthout snijdt de gemeente een nieuwe groene long aan. Voor natuurelementen te Edegem zijn we gegeerd en we proberen dit echt uit te bouwen naar Kontich toe. En ook te Wilrijk, waar Groen Neerland en het Geitepad alle kansen krijgen, en we hopelijk het rijk van die bewonderde “ooh” en “aaah” salamanders kunnen verzekeren, zijn er groeikansen. Lokaal is er massaal interesse en steun, want men beseft ten volle het rendement en dus de maatschappelijke waarde van dit ongelimiteerde medicijn.

Het blokkeert echter op het hogere niveau. Liever investeren in meer beton (tot 2050 althans) en veel sporthallen met dure toestellen, onder te straffe lampen, in een warme zaal, want dan worden we niet nat en kunnen we er met de auto naartoe. Daar heeft de maatschappij het honderdvoudige voor over om in te investeren zonder al te veel garantie op resultaat en met hoge onderhoudskosten. Een investeerder zou het niet begrijpen...en wij ook niet trouwens. Investeer toch ook in die lokale natuur; de vrijkomende percelen landbouwgrond kun je zonder veel kosten omzetten in nieuw lokaal bos of halfopen gebied. Lokale mensen laten we mee beheren, wat voor extra beweging en een betere gezondheid zorgt, en vooral zorg en aandacht voor elkaar...zonder grenzen. We hebben nog zoveel plannen voor Wilrijk, Edegem en Hove. En het draagvlak bij de bevolking ervoor is gigantisch. Alleen heeft men, spijtig genoeg, meer interesse in de “dure zekerheid”... en blijft de lokale natuur dus willens nillens steken in het gewaardeerde engagement van lokale besturen en organisaties, zoals Natuurpunt, zodat het groeipotentieel en maatschappelijk belang ongelooflijk onderbenut blijft. Ik heb nooit begrepen waarom zoveel opportuniteit en rendement tegen zulk een lage prijs nooit een aandachtspunt blijkt te zijn in Brussel. We moeten daar misschien eens een boompje over opzetten. Liefst een “Es” en in het meervoud met een “n” als een “rs”.

Een lokale bel(i)ever van de natuurlijke zekerheid.

Natuurvriendelijke groet,

Hugo Waeterschoot, voorzitter

Plaatsen nestkast voor Uil op Regina Pacis school

Iedereen is welkom op alle wandelingen. Honden zijn niet toegestaan op onze activiteiten.
De gids/leiding treedt op als educatieve begeleider van Natuur- en Milieueducatie Natuurpunt.

- kostendelend vervoer (7 eurocent/km)
wordt op de afspraakplaats georganiseerd

- kindvriendelijke tocht

- inschrijven/aanmelden noodzakelijk

- in samenwerking met vogelwerkgroep Ardea

1 = slentertocht
2 = kleine makkelijke afstand
3 = stevige maar niet moeilijke wandeling
4 = stevige en moeilijke wandeling

1 = algemene tocht
2 = natuurthematocht
3 = specialisatie voor iedereen
4 = determinatietocht

foto: Kathy De Lange

Zondag 3 juli - 7.30 u.

Kallo, ...war ruischt er in het riet?

SLOW! vogelexcursie n°2

Bij het begin van de grote vakantie, met de examenstress achter de rug en de beats van de zomerfestivals op de achtergrond, zoeken we de rust op van het Groot Rietveld in Kallo. In dit prachtige natuurgebied, vlakbij de Waaslandhaven, bevindt zich één van de grootste rietvelden van ons land. En dat zit (niet alleen in deze tijd van het jaar) vol vogels. Eén van de meest bijzondere vogelsoorten die hier sinds enkele jaren weer tot broeden komt, na vele jaren afwezigheid uit onze regio is het wondermooie Woudaapje(foto). Deze kleinste reigerachtige is nog steeds zeer zeldzaam maar doet het de laatste jaren gelukkig weer wat beter (dankzij biotoopherstel). Hij leeft teruggetrokken in het riet en struikgewas van het moeras en is vooral actief bij schemering. Daarom is het Woudaapje een moeilijk waar te nemen soort. Maar begin juli wordt deze schuchtere vogel wat meer zichtbaar omdat hij dan ook overdag actief naar voedsel (kleine visjes) zoekt om zijn jongen te voeden. Hij vliegt dan vaker over het riet en laat zich zo af en toe zien. Met wat geluk krijg je 'm dan ook even te zien in een struik of op een rietstengel.

Maar ook andere typische vogels van rietmoerassen krijg je hier in deze periode wel vaak te zien, zoals Baardmannetjes, Geoorde fuut, Visdiefjes, Keine karekieten en Cetti's zangers. Genoeg aanleidingen om een halve dag op de loer te gaan liggen naast het rietveld, en te observeren wat er hier beweegt.

Omdat dit een SLOW!-vogelexcursie is, maken we geen lange wandelingen maar blijven we wel lang op en rond één of maximaal twee plekken hangen. We doen het rustig aan en nemen de tijd om de vogels te laten komen en ze uitvoerig te bekijken. Zo proberen we iets meer van hun gedrag, geluid en biotoop te leren. En dat op een geconcentreerde maar gezellige manier, samen maar wat apart kan ook, en met steeds enkele ervaren vogelaars en kenners (qua fotografie, tekenen, geluiden...) in de buurt die je kunnen bijstaan met raad en tips.

Afspraak: 't Spant, Boomsesteenweg 333, Wilrijk.

Vertrek: 7.30 uur. Einde omstreeks 12.30 uur.

Kostendelend vervoer aan 0,07 euro/km.

Meebrengen: wandelschoenen, verrekijker (telescoop), camera, vogelgids, schetsboek, dekentje.

Leiding: Joris Van Reusel, Guy Borremans, Kathy De Lange
Aanmelden gewenst voor 1 juli via ardea@hobokensepolder.be of bel Joris - 0486/83 62 34.

Zondag 10 juli - 14.00 u.

De boeiende wereld van de bijen

Een bijenkolonie is als een bruisend koninkrijk waar elk individu zich inzet voor het voortbestaan van het rijk. Heel de bijensamenleving wordt bij elkaar gehouden door de enorme aantrekkingskracht van één individu, de Koningin. Toch loert het gevaar! Rovers die het koninkrijk belagen voor de impressionante voedselvoorraden zorgen voor gevaar van buiten af, maar ook binnen het koninkrijk zorgen parasieten, ziekten en mouterij ervoor dat de anders zo sterke samenleving in chaos uit elkaar kan vallen... Om zich te wapenen en te overleven in deze steeds sterker concurrerende wereld zullen zij bondgenootschappen moeten aangaan met de mens (al beslissen ze dit

niet helemaal zelf). De imker helpt de bijen om het rijk op orde te houden, helpt ziekten bestrijden en zorgt voor voldoende voedselvoorraden om de winter door te komen. Toch hebben niet alle mensen het even goed voor met de bij en verliezen vele bijenkolonies alsnog de strijd tegen het overmatig gebruik van pesticiden. Eveneens zijn grote commerciële imkerbedrijven het evenwicht tussen geven en nemen verloren en denken zij meer aan opbrengsten dan aan het welzijn van de bijen... Wil je meer weten over de bijenkolonie, de problematiek rond bijensterfte en vooral wat jij kan doen om de bijen te helpen? Kom dan zeker luisteren!

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de algemene prijs is 20 euro. Studenten betalen 18 euro. Alle gezinsleden tot en met 12 jaar gaan gratis mee indien vergezeld van ouders.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7, Legerstraat 40 (schuin tegenover nr.75) te Wilrijk (spandoeken van Natuurpunt aan beide zijden van de ingang)

Imkers: Pim – Bart Feijens en Hannes Sels

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 of 0485/71 73 48
(GSM is enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag 17 juli - 14.30 u.

Fortwandeling – Pinteling en 2e hands boekenverkoop

Zin in een zomerse wandeling op Fort 7 ?

Dan is dit uw kans !

Kom genieten van de vele bloeiende bloemen, vliegende vlinders en libellen en gegons van bijen, hommels en andere insecten . . . indien de zon van de partij is.

Hoe dan ook, grijp deze gelegenheid !

Verder kunt ge vanaf 16.30 u. een plaatsje uitzoeken op ons gelegenheidsterras naast ons lokaal De IJsvogel. Op de kaart staat Gageleer en fairtrade fruitsap en mogelijk nog andere dranken. Voor de boekenliefhebbers is er kans om hun slag te slaan om voor een prikje een natuur-, kunstboek of ander

genre mee te nemen !

Wanneer we een punt zetten achter deze activiteiten hangt van jullie af.

Afspraak: om 14.30 u. voor de wandeling en rond 16.30 u voor de Pinteling.

Opgelet: honden niet toegelaten in het reservaat !

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 of 0485/71 73 48
(GSM is enkel op de dag zelf bereikbaar)

Gidsen: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32
Tuur Wuyts - 03/449 99 11 - 0474/55 25 75

Zondag 24 juli - 8.00 u.

Rondje Pontje

Nederland, je bovenste beste buurland. Misschien is deze slogan wat overdreven, maar niettemin is het een fijne plek om naar toe te gaan. Dichtbij en toch zo anders. Voor de getrouwen behoeft Rondje Pontje geen uitleg meer, wie nog niet eerder meeging moet het eens overwegen. Fiet-sen langs en over het water met een pontje staat natuurlijk voorop. Maar we stoppen ook af en toe eens om vogels te kijken of gewoon vergezichten, een wandelingetje te maken of te verpozen op een terras. Alles bij elkaar doen we ongeveer 40 à 45 km aan een rustig tempo. Waar we dit jaar heengaan, verklappen we nog niet. We staan open voor nieuwe ontdekkingen en verrassingen. Wees gerust, ge zult niet teleurgesteld zijn. Wacht niet te lang en schrijf je tijdig in, want we willen het aantal deelnemers op max. 20 houden. Wie mee wil verwittigt vanaf nu André De Mul 03/828 70 32 of e-mail andredemul.ijsemilloen@gmail.com tot ten laatste 15 juli met de vermelding: fietsvervoer met eigen wagen: ja/ neen, mogelijke plaats(en) in je auto voor medefietsers/fietsen en je telefoonnummer.

foto: Sonja Van Kerckhove

Voor de vaarkosten voorzie je ongeveer € 8, samen met de voorbereidingskosten (€ 1 p.p.) ter plaatse te betalen.

Afspraak: vertrek met eigen wagens om 8.00 u aan De Bist te Wilrijk. Einduur ter plaatse rond 17.30 u. De deelnemers ontvangen nog een bevestiging of worden verwittigd ingeval de afspraak wijzigt.

Meebrengen: picknick, drank, kijker, fototoestel, regenkledij en uiteraard je fiets die rijklaar is. Indien nodig, zorgen we voor extra fietsvervoer (+ € 1 extra per fiets).

Gids: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09

Leiding: André De Mul - 03/828 70 32 of 0478/57 48 92

Zondag 31 juli - 14.00 u.**Wandelen in de Vallei van de Kleine Struisbeek**

Een verkenning van het parkgebied langs beide oevers van de Kleine Struisbeek. We wandelen door het domein Mariënborgh, een Ferrarisbos relict, en 'beklimmen' de vallei aan de overkant van de beek, doorheen weiland, bos en het natuurreservaat Groen Neerland. Een verrassend landschap, het resultaat van historische ingrepen en natuurlijke ontwikkeling.

De waterrijke vallei trekt veel soorten aan: vogels, libellen, vlinders en amfibieën. Ontdek de waarnemingen van eerdere

wandelaars op www.waarnemingen.be (gebied Groen Neerland), een goede voorbereiding!

Afspraak: om 14.00 u., aan parking tennisterreinen Mariënborgh, Doornstraat, Edegem (aan kruising met Geitenpad en Struisbeek). Terug aan de parking rond 16.00 u.

Meebrengen: stevig schoeisel (laarzen gewenst bij regenweer), verrekijker, schrijfgereef.

Gids en leiding: Rudi Leemans - 0477/69 23 50

Zaterdag 6 augustus - 14.00 u.**Vlinderen op Fort 7**

Het is nu vlinderweekend van Natuurpunt en met Toon als gids gaan we op de open vlakten en langs bosranden van het fort op vlinderjacht. De gids is een uitstekend kenner van deze insectengroep en zal U zeker heel wat boeiends weten te vertellen. Als de zon van de partij is wordt het een aangename en leerrijke namiddag!

Afspraak: Om 14.00 u. op Fort 7, Legerstraat, 40 (schuin over nr 75). Einde voorzien om 17.00 u.

Opgelet!

Bij regenweer gaat deze activiteit NIET door! Bij twijfel, contacteer de leiding.

Mee te brengen: veldgids vlinders. Verrekijker die op korte afstand kan scherp gesteld worden.

Gids: Toon Verbruggen

Leiding: Veerle De Saedeleer - 0499/73 71 92

vee_saddler@yahoo.co.uk

Tuur Wuyts - 0474/55 25 75

Zondag 14 augustus - 8.00 u.**Steltloperstocht (NL)**

Geheel in het thema van de cursus, neemt ARDEA u weer mee naar de beste steltlopersplekjes van Zeeland. Een niet te missen zomerklassieker voor doorwinterde vogelaars (en zomerse cursisten!), ter afwisseling van die saaie strandvakantie...De slikken in de Oosterschelde zijn in deze periode van het jaar immers een eldorado voor tal van prachtige modderliefhebbers die zich aan een bestaan in natte of modderige gebieden hebben aangepast. Duizenden steltlopers die in noordelijke streken broeden, trekken in de nazomer naar de Waddenzee en de Zeeuwse Delta. Sommige overwinteren hier, anderen trekken verder naar het zuiden nadat ze zich hebben volgegeten op de slikken. Ze foerageren er op insecten, wormen, weekdieren en kreeftachtigen, soms ook wel op plantaardig materiaal, kleine visjes, etc. Veel steltlopers hebben daarom een aangepaste snavel. Ze kunnen, zelfs met een dichte snavel, de uiteinden enigszins als een pincet opensperren. Bovendien is bij deze soorten de snavelpunt bezet met kleine tastlichaampjes. Deze dienen om bij het onderzoek van de bodem prooi op te sporen. Wonderlijke bio-technologie met vleugels aan. Sommige vogels vertonen nu nog het kleurrijke zomerkleed en daarom is dit hét moment om deze bonte bende op te zoeken en te bewonderen. We trekken naar de leukste plekjes en gebieden waar deze steltlopers voedsel zoeken en overtijden tijdens het hoog tij. Met een zonnetje erbij dat alles extra kleurt wordt deze uitstap beslist weer eentje om dui-

men en vingers af te likken. Bij dat laatste past voor de liefhebbers ook een frisse pint op een plaatselijk terrasje. Zorg dat je er bij bent. Zorg dat je er zeker bij bent. We gaan het geen twee keer zeggen!

Afspraak: om 8.00 u. aan 't Spant, Boomsesteenweg 333 te Wilrijk. Einde omstreeks 18.00 u. ter plaatse.

Meebrengen: picknick, vogelgids, verrekijker, telescoop, camera, zonnecrème. Bij droog weer volstaan stevige wandelschoenen.

Gids: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09

Leiding: Marc Hofman - 0494/56 01 07

marc.hofman3@telenet.be

Zondag 21 augustus - 14.00 u. Zomerwandeling in Fort 7

Nog maar 10 dagen “grote vakantie” te gaan en dus hoog tijd om nog er nog zoveel mogelijk op uit te trekken en te genieten van alles wat de natuur ons te bieden heeft alvorens die zich klaarmaakt voor de herfst. Op Fort 7 bewonderen we de pracht van de zomerbloei, paddenstoelen, vlinders, libellen en vogels. Met een beetje geluk kunnen we de ijsvogel waarnemen. Deze algemene natuurtocht wil je laten proeven van de veelzijdigheid van de natuur in het midden van een verstedelijkte omgeving en je interesse ervoor wekken. Na afloop kan je, indien de weersomstandigheden het toelaten, nog een glaasje drinken op het terras van de IJsvogel.

Afspraak: om 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7, Legerstraat

40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk. Let op het span-
doek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling
voorzien rond 16.30 u.

Mee te brengen: stevig schoeisel, bij regenweer laarzen en re-
genkledij. Verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding en gidsen: Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48

(GSM nummer is enkel op de dag zelf bereikbaar)

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zaterdag 27 augustus - 7.30 u. SING-SING... I'VE GOT TO RING!

Kennismaking met het vogelringwerk

Na eerdere bezoeken aan de ringstations van De Kuifeend (2013) en Essen (2014) is ARDEA dit jaar te gast op het ringstation van het natuurgebied Broek De Naeyer te Willebroek. Ringer en natuurgids Eric Callebaut toont ons in de praktijk hoe het ringen van vogels voor wetenschappelijk onderzoek verloopt. In deze tijd van het jaar trekken heel wat moeras- en zangvogels uit het noorden al door onze streken, op weg naar het zuiden om daar te overwinteren. Dat levert kansen om vogelsoorten die je niet zo vaak te zien krijgt beter te leren kennen. Of om een tjtjtjaf eens letterlijk even in de ogen te kunnen kijken. Tussen twee ringsessies is een wandeling in het natuurgebied voorzien. Dat belooft een boeiende voormiddag te worden!

Let op: om verstoring te vermijden is het aantal deelnemers beperkt tot maximaal 15 personen, dus inschrijving is nodig! Dit gebeurt d.m.v. storting van 3,00 eur (NP-leden) en 5,00 eur (niet-leden) per persoon. De opbrengst gaat integraal naar het ringwerk (voor aankoop materiaal).

Stort het bedrag p.p. op rek. BE81 523080650424 van Natuurpunt Hobokense Polder mmv “ringstation 2016”. De volgorde van de ontvangst van de overschrijving is bepalend voor de inschrijvingen.

Stuur ook een e-mail naar ardea@hobokensepolder.be. Zo kunnen we u tijdig verwittigen indien uw inschrijving te laat zou zijn wegens volgeboekt. In dat geval wordt het geld terug gestort.

Afspraak: ‘t Spant, Boomsesteenweg 333, Wilrijk om 07.30 u. Einde omstreeks 12.30 u. ter plaatse.

Meebrengen: warme kledij, wandelkledij.

Gids: Eric Callebaut (lokaal ringwerk, natuurgids)

Leiding: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09.

Zondag 28 augustus - 8.00 u. Busexcursie naar de Ardennen

Van de zuidrand van de Hoge venen naar de Warche en Kasteel Reinhardstein

Vandaag kan je de zuidrand van de Hoge Venen verkennen... Neen, geen ploeter of dabberwandeling maar een mooie en vooral erg afwisselende landschapswandeling.

We starten in Ovipat op het hoogveenplateau en zakken langzaam af tot aan de rivier de Warche aan de stuwdam van Robertville. Op deze 10 km lange wandeling verandert het landschap dan ook voortdurend. Van veen, reusachtige haagbeukenhagen, naar loofbos, uitgeschuurde beekvalleien, landbouwgebieden, dicht zuur naaldbos, tot de randen van de kalkzone aan de Warche waar het kasteel van Reinhardstein bovenuit toort. Moeilijk om je meer afwisseling voor te stellen, niet? Combineer dit met prachtige landschappen en verge-

zichten en je hebt geen enkel argument meer om thuis te blijven vandaag.

Het loopt tegen de herfst aan dus de natuur is over zijn hoogtepunt heen... maar niet zo aan de rand van het veen. Dat zal je wel merken.

We hopen nog heel wat te zien (vogels en planten) en vertellen er honderduit over. Deze wandeling is één van de mooiste landschapswandelingen van ons land en ongeveer 10 km lang maar helemaal niet moeilijk, meestal bergaf, al zitten er 2 korte klimmetjes in. Na de wandeling verfrissen we even met een drankje en rijden we nadien met de bus terug naar Wilrijk. Het comfort van een bustocht maakt het nog aangenamer.

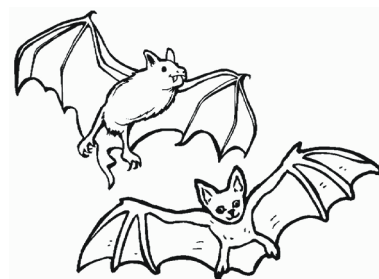
Afspraak: de Bus vertrekt op de Bist te Wilrijk om 8.00 u.
Terug tegen 19.30 u.

Meebrengen: goede stapsschoenen (laarzen zijn niet noodzakelijk). Picknick (we eten buiten onderwege)

Kostprijs: € 20 per persoon (max € 60 per familie) te storten ten laatste op 10 augustus op BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.

Leiding: Hugo Waeterschoot

Zaterdag 3 september - 15.00 u. Vleermuizen op Fort 7

Zondagnamiddag: 15.00 u.-18.00 u. - *herstel en inrichting vleermuisoverwinteringsruimten*

Zondagnamiddag: 15.00 u.-17.30 u. - *kindervleermuisexcursie*

Zondag in de vooravond: 18.15 u. - 19.15 u. - *picknick op het Fort*

Zondagavond: 19.30 u.-21.45 u. - *vleermuisavond*

Op deze zondag bieden we je 3 activiteiten aan waaruit je vrij kan kiezen naar interesse. We starten om 15h zodat je nog fijn van je middag thuis kan genieten! Ouders en kinderen worden tegen dan verwacht op het Fort en voor ieder hebben we iets apart in petto. **Voor de kinderen voorzien we een tocht in het fort** waarbij jongeren (van 5-12 jaar) samen met Katleen en Inge het Fort intrekken om heel wat bij te leren over vleermuizen op een ontdekkende en speelse wijze. Diegene die dit reeds in verkorte versie op de opendeur hebben meegemaakt weten het reeds: het is **VLEERMUIS-FANTASTISCH-FLADDEREND-COOL**. Je leert er wat vleermuizen zoal eten, waar ze zelf van griezelen, hoe ze toch kunnen vliegen in het duister en nog veel meer. Nadien maken we nog een klein tochtje in het Fort op zoek naar plaatsen waar ze in de winter slapen. Natuurlijk zien we in dit seizoen overdag geen vleermuizen in het Fort want ze slapen in de bomen, maar deze namiddag excursie zal je meer dan verrassen... Een zaklampje is NIET nodig, daar zorgen wij voor.

Ouders en wat oudere kampioenen hoeven natuurlijk niet werkloos aan de kant te staan want er zijn wel wat **herstelwerken** nodig om het vleermuisreservaat in ideale conditie te houden. In een aantal gangen van het fort hebben we houten kaders met plastic-afscherming aangebracht om wind en koude wat buiten te houden en ideale omstandigheden voor de overwintering van vleermuizen te creëren. Spijtig genoeg werden vele

van deze door vanden vernield. Deze namiddag voorzien we dus een "herstel-activiteit"... en richten ook een bijkomende gang in. Het is helemaal geen moeilijke klus en zeker geen zwaar werk dus even geschikt voor dames als heren. Best een leuke activiteit ! Bovendien vertellen we je ook waarom deze kleine ingrepen zo belangrijk zijn. Wij zorgen voor het nodige materiaal, misschien wel je werk- of tuinhandschoenen meebrengen. De vleertjes zullen je erg dankbaar zijn.

Indien je wenst aan te sluiten voor de avondactiviteit (of ook gewoon voor je plezier) kan je (blijven) **picknicken op het Fort**...buiten op onze reuzebanken (start om 18.15 u.). Echt aangenaam zo midden in een reservaat! Drank kan je ter plaatse krijgen enkel je eten moet je zelf meebrengen.

En ook de **avondactiviteit** mag er wezen. Aansluitend aan de picknick beginnen we om 19.30 u. in ons lokaal de Ijsvogel op Fort 7. We kijken eerst naar een prachtige diareeks over het leven, doen en laten van de vleermuizen. Helemaal niet saai en erg mooi, aangevuld met enkele schitterende videobeelden van David Attenborough. Het hoeft geen verder betoog dat deze beelden een belevenis zijn op zich !

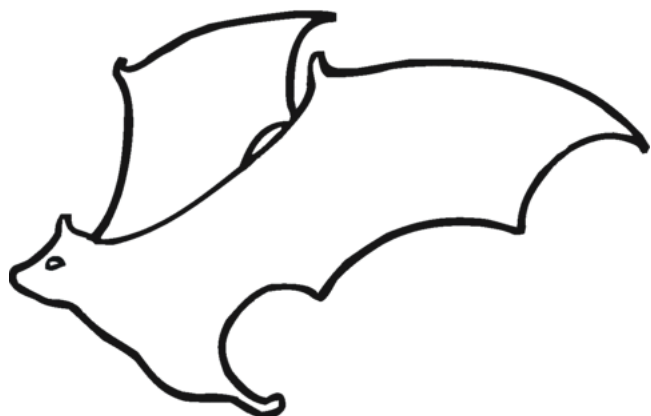
's Avonds worden de vleermuizen wakker om te jagen en te eten en gaan we ze opzoeken. We trekken met een batdetector op pad waarbij we de echogeluiden van vleermuizen omzetten in hoorbare geluiden. Langs het Fort en over het water jagen ze op muggen en andere insecten. Bij niet te nat weer kunnen we dit gewoonlijk erg mooi observeren al moeten we dan wel even stil zijn natuurlijk en wennen aan het duister... Ook deze activiteit is geschikt voor jong en oud en eindigt rond 21.45 u. op het Fort. Nadien kunnen diegenen die willen nog even nakaarten met een drankje.

Afspraakplaats: Fort 7 Legerstraat 40 te Wilrijk (zie grote Natuurpunt spandoeken) om 15.00 u., 18.00 u. of 19.30 u.. Dit deel van de Legerstraat kan je enkel bereiken via de Koornbloemstraat. Wandelschoenen vereist.

Leiding en begeleiding: Hugo Waeterschoot

hugo.waeterschoot@scarlet.be

Kathleen Schelfhout

Zondag 4 september - 8.30 u. 3e Vogel-verrassingstocht

Zonder voorplanning beslissen we pas daags voordien waar deze tocht heen leidt... Spannend, maar wel optimaal om zo eens te kunnen inspelen op de actualiteit van zeer recente, boeiende vogelwaarnemingen. Daarom verneem je bij het vertrek pas waar de excursie naar toe gaat. De vogelactualiteit is natuurlijk slechts een aanleiding om samen nieuwe gebieden te ontdekken. De twee voorbije jaren brachten ons zo tot over de Nederlandse grens naar De Bieschbos (2014) en het strand van Westkapelle (2015). Of het dit jaar ook weer naar het buitenland gaat is niet te voorspellen. En zo ja: wélk buitenland dan? Laat je verrassen, maar wees gerust: het wordt weer een onver-

getelijke dag boordevol vogels!

Afspraak: vertrek om 8.30 u. aan 't Spant te Wilrijk. Einde om 18.30 u. ter plaatse.

Meebrengen: picknick, vogelgids, verrekijker, telescoop, camera, zonnecrème. Bij droog weer volstaan stevige wandelschoenen

Gids: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09

Leiding: Wim Roelant - 0477/34 07 21

Zondag 11 september - 13.30 u. Steenbeemden te Kessel/Emblem

Op algemene aanvraag trekken we naar de Steenbeemden in de vallei van de Kleine Nete. Omgeving die beroemd is voor zijn Zomerklokjes, maar daarvan zullen we ten hoogste enkele uitgebloeide stengels en wat verwelkte bladeren zien. De streek is echter rijk genoeg aan natuur, zowel planten als vogels en nog meer, om de verplaatsing te verantwoorden. Enkele namen die me zo te binnen schieten: Poelruit, Moesdistel, Blauw Glidkruid, Langbaardgras en nog andere. Bij een uitstap in april hadden we 2 Groenpootruiters en enkele Oeverlopers die op weg waren naar hun broedgebieden, misschien zien we ze nu wel op terugtocht. Van de blijvers zijn de IJsvogel en de Blauwe reiger de voornaamste. Zij die het Zomerklokjesreservaat en de Steenbeemden enkele jaren niet meer bezochten, zullen een en ander niet meer herkennen. Er is een Life+project overheen gewalst. Met centen van Europa werden illegale visputten en weekendverblijven gekocht, verwijderd en heringericht. Dat maakt dat het gedurende enige tijd een ware ravage was. Benieuwd zijn we nu om te zien hoe de natuur het gebied terug

heeft overgenomen. Wat de kerngebieden betreft: die zijn intact gebleven, daar worden de normale onderhoudswerken gedaan. De ingrijpende werken werden uitgevoerd in de aangrenzende uitbreidingen.

We wandelen rustig over de Netedijk, langs de Wolfsbeek en op de wandelpaden door en langs het gebied, in totaal 6 à 7 km. Mogelijk bekijken we de activiteiten van de zandbijtjes in het mini-heidegebiedje dat op ons parkoers ligt.

Afspraak: om 13.30 u. aan de Bist te Wilrijk. Aansluiten kan om 14.00 u. aan het Badhuis (café 't Sas), Emblemsesteenweg 73, 2560 Kessel/Nijlen. Einde omstreeks 17.30 u. ter plaatse.

Meebrengen: stevige wandelschoenen, verrekijker en loep kunnen van pas komen.

Gids: Walter Van Spaendonk - 0479/98 57 77

walter.van.spaendonk@skynet.be

Leiding: Rudy Van Cleuvenbergen - 03/464 05 57

rudy.vancleuvenbergen@skynet.be

Zondag 18 september - 14.00 u. Monumentenwandeling op Fort 7

Vandaag heb je de kans om nog eens de geschiedkundige kant van fort 7 te ontdekken.

Wat is een fort? Waarom is hier een fort? Hoe werkt een fort? Wanneer is het gebouwd? Wie bemande het fort? ...

Vele vragen waarop je een antwoord kan krijgen. Geschiedenis uit je eigen buurt, gratis!

De gids neemt je mee in de gebouwen en ontvouwt alle geheimen die deze gangen en kamers in de vreemdste vormen omhullen.

Samen met 22 oktober zijn dit de laatste zomerrondleidingen. Vanaf november worden de gebouwen niet meer betreden, want vanaf dan neemt een garnizoen vleermuizen er terug hun intrek. Profiteer er dus van!

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: zaklamp, warme kledij die tegen een stootje kan en stevig schoeisel.

Leiding: Philippe Vanhove

Gidsen: historische gidsenploeg

Zaterdag 24 september - 15.00 u. ARDEA's jaarlijkse herfst-bijeenkomst

Vanaf dit jaar organiseren we nog slechts éénmaal per jaar een ontmoetingsmoment voor iedereen die bij onze vogelwerkgroep betrokken is of wil zijn. Na de opstartjaren van ARDEA, waarin we in elke semester ergens anders in ons werkingsgebied neerstreken voor dit gezellig gebeuren, vindt het ontmoetingsmoment nu nog slechts éénmaal per jaar plaats. Wel in een aangepaste formule, met info-momenten, boeiende gastsprekers en korte rapportages met tussendoor veel tijd en ruimte om bij te praten, ideeën uit te wisselen en andere vogelfreaks (beter) te leren kennen tussen pot en pint. We voorzien een overheerlijke, gezonde hap zodat we even gezellig kunnen tafelen, en we kiezen samen met jou de beste vogelfoto van het jaar. De locatie aan de rand van het Fort 5 te Edegem is een schitterende plek voor deze gelegenheid. Je kan er even een frisse neus halen in de natuur, of gewoon aalscholvers spotten vanaf het terras. Kortom, het wordt hét ARDEA-moment van het jaar! Noteer alvast de datum, en schrijf je ajb in (voor 20 september), zo hebben we zeker voldoende dranken en spijzen in huis...

Op het programma o.a.:

- Rapportages over de voorbije onderzoeken (uilen, inventarisaties, HBP-, zwaluw-, trektellingen, blauwe-reigerkolonie,...),
- De slechtvalken in Antwerpen-zuid: drone-onderzoek (geweldige beelden), evaluatie van de nestkast etc.
- Officiële lancering van ARDEA's Uilenwerkgroep (met acties en projecten omtrent uilen en valken in de regio)
- Presentatie van het jaarprogramma voor 2017 (belangrijkste projecten, reis, oproepen tot medewerking...)

- Running slideshow : de leukste beelden van het voorbije jaar
- Gastspreker Patrick Dictus (deskundige groen en beheer van de Stad Antwerpen): "Het stedelijk bos- en groenbeheer toegelicht. Welke rol spelen vogels daarbij?"

Ook niet te missen:

- Een heerlijk gezond en vers diner-buffet, vanaf 18 uur
- Verkiezing van ARDEA's vogelfoto van het jaar 2016
- ARDEA-stand met de nieuwe ARDEA-gadgets!
- Ontvang de nieuwste editie van ARDEA-Bulletin en de ARDEA-vogelcard
- ARDEA-vogelcafé met o.a. heerlijke (vogel-)bieren* en frisse sapjes, tot 23 uur
- Ter afsluiting: een los partijtje Pétanque

Inschrijven kan d.m.v. een mailtje voor 20 september naar ardea@hobokensepolder.be, zo ben je alvast zeker van een stoel, een glas, een bord en een leuk info-mapje. Door gelijktijdige overschrijving van 10,00 EUR p.p. op rek. BE81 523080650424 van Natuurpunt Hobokense Polder mmv "Ardea herfstmeeting 2016" ben je ook verzekerd van een drankje en hapje om dat glas en bord te vullen (= reservatie voor het buffet)!

Het definitieve programma wordt begin september in detail aangekondigd op de blog.

Aanvang: om 15.00 u., buffet van 18 -20 u., aansluitend bekendmaking Vogelfoto 2016 en 'vogelcafé' tot 23 u.

Plaats: lokaal van vissersclub vzw OmTerGrootst, in Hangar 27 van Fort V, Parklaan, Edegem

Zondag 2 oktober - 13.00 u.

Herfstwandeling in de "Vallei van de Drie Beken" Deurne (Vlaams Brabant)

Voor deze herfstwandeling trekken we naar het Vlaams natuurreservaat "De vallei van de Drie Beken" te Deurne. Dit gebied gelegen tussen het Hageland en de Kempen wordt beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en werd in 1997 tot natuurreservaat omgevormd. Het totale reservaat strekt zich uit van de Paalse Plas in Beringen tot aan de Turnhoutsebaan in Molenstede en biedt een thuis aan circa 100 soorten broedvogels, 20 soorten sprinkhanen, 189 soorten spinnen, circa 350 plantensoorten en een 125 soorten zwammen. Totaal werden er een 150-tal Rode-lijstsoorten waargenomen in het gebied. We maken een algemene natuurtocht door een deel van het

reservaat en hopen je te boeien door de veelzijdigheid ervan.

Afspraak: 13.00 uur aan de Bist te Wilrijk voor het kostendelend vervoer of ter plaatse om 14.00 uur aan het infobord van het ANB Molenberg 3290 Deurne Diest. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje. Laarzen zijn onontbeerlijk, eventueel regenkledij.

Leiding en gidsen: Lucy de Nave - 03/237 99 52

0485/71 73 48

(GSM nummer is enkel op de dag zelf bereikbaar)

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Vrijdag 7 oktober tot zondag 9 oktober Hertenbrontweekend

Zelfs in deze moderne tijden waarin het groen steeds meer moet wijken voor monoculturen, beton van bedrijventerreinen en kilometers asfalt, vinden we in ons dichtbevolkte landje plekken waar een machtig natuurgeluid weerklinkt.

Van ongeveer half september tot half oktober galmt door de Ardeense bossen het rumoer van de hertenbront. In het najaar burlen de mannelijke Edelherten in de hoop een grote harem rond zich te verzamelen van vruchtbare hindes. Hun typische roep laten ze dan ver horen zodat de vrouwtjes onder de indruk komen van hun kracht en blakende gezondheid. Op iedere natuurliefhebber die dit spektakel mag aanschouwen, maakt dit een blijvende indruk van de kracht van een aloude oernatuur. Dat er over dit boeiende natuurfenomeen nog véél meer te vertellen en te beleven valt, zal uitvoerig blijken uit wat **Jorn Van Den Bogaert**, zoogdierkenner bij uitstek, ons dit weekend zal voorschotelen. Zowel in de vroege ochtend als 's avonds trekken we in de schemering naar observatieplaatsen in het bos, van waaruit we de herten trachten te observeren tijdens het burlen of misschien zelfs het geweigekletter van twee woeste rivalen! Ikzelf (Wim) was in het najaar 2015 zelfs getuige van een gevecht waarin drie bokken verwikkeld waren!

Overdag trekken we onze wandelschoenen aan voor enkele stevige tochten doorheen het prachtige Ardeense landschap. Zo staan er alvast al wandelingen aan de La Raid des Gattes (omgeving Remouchamps) en La Fagne du Pouhon (omgeving Odeigne) op het programma. Op zaterdag zal Jorn ons de ganse dag op sleeptouw nemen. Als geen ander kan hij ons ten velde wijzen op allerhande sporen van herten, bevers en tal van andere boeiende zoogdieren. Daarnaast kunnen we in deze periode ook nog een glimp opvangen van de vele vogels die nu op doortrek zijn naar het zuiden en bestaat er natuurlijk ook de mogelijkheid enkele typische bosvogels in de kijker te krijgen. Het epicentrum van dit weekend natuurbeleving wordt La Brâme du Cerf in Chabrehez, alwaar we zullen overnachten. Deze verblijfplaats heeft Jorn zelf opgericht en vormt de ideale uitvalsbasis voor interessante waarnemingen in de streek (vlakbij de gekende Baraque de Fraiture).

Verdere informatie betreffende deze gîte vind je op <http://www.lebrameducurf.be/>.

Dit verblijf bestaat uit een aantal gemeenschappelijke kamers voor 3 à 4 personen. Er is dus geen mogelijkheid om alleen op een kamer te liggen.

Er zal een deelnemerslijst beschikbaar zijn voor afspraken rond carpooling. Vervoerskosten kunnen dan per auto geregeld worden aan het standaard tarief van Natuurland Zuidrand Antwerpen zijnde 0,07 €/km.

Omdat de beschikbare observatieplaatsen de laatste jaren door de steeds vroeger van start gaande jacht zijn beperkt, is het maximum aantal deelnemers 13. Wacht dus zeker niet te lang met inschrijven. Je inschrijving geldt vanaf de betaling van het voorschot van €80 op de rekeningnummer van onze afdeling met vermelding van je Naam, Aantal deelnemers en Weekend Hertenbront 2016. Meld je deelname best ook aan de leiding of gids. Vergeet het ook niet te vermelden of je vegetarische of andere culinaire wensen hebt, dan kan daarmee rekening gehouden worden.

De deelnameprijs bedraagt € 150 en bevat alle kosten (maaltijden, kosten verblijfplaats en gids) exclusief het vervoer en het verbruik van extra alcoholische dranken. Na de betaling van het voorschot van €80, dient de restsom van €70 ten laatste op 16 september 2016 betaald te zijn. Verdere praktische info zal nog aan de deelnemers per brief of mail (en eventueel ook telefonisch) worden meegedeeld.

Afspraak: vrijdagochtend rond 08.30 u. vertrek in het Antwerpse of eventueel aansluiten op vrijdagavond ter plaatse in Chabrehez (wordt nog nader afgesproken met de deelnemers). Einduur ter plaatse: zondagavond rond 17.00 u.

Leiding: Walter Van Spaendonk 0479 98 57 77 walter.van.spaendonk@skynet.be

Gids: Wim Roelant 0477 34 07 21 roelantwim@gmail.com

Externe gids: Jorn Van Den Bogaert.

Zaterdag 8 oktober & zondag 9 oktober Edegem: start beheerovereenkomst

Kom je ook meehelpen onze kikkers en padden te beschermen? Geef je mee de start om een monotoon bosje uit te bouwen naar een gemengd biotoop?

Kortom ben je begaan met de natuur in Edegem dan verwachten we je dit weekend op verschillende kleinschalige ac-

tiviteiten ingericht samen met de Milieuraad en de gemeente Edegem.

Meer info in ons volgende nummer.

Zondag 16 oktober Afsluiter van de week van het bos te Hove

Bezoek het Uilenbos op een ontdekkende wijze en verneem alles over hout!

Verken de Boshoeck en zijn fauna en timmer mee aan uilenkasten.

Geef je zegje en zet je in voor lokale "trage (wandel) wegen" Kortom zet je in voor het toekomstige landschapspark de Boshoeck op de grens van Hove, Boechout en Lint. Meer info in ons volgend nummer.

Zaterdag 22 oktober - 14.00 u. Monumentenwandeling op Fort 7

Vandaag heb je de kans om nog eens de geschiedkundige kant van fort 7 te ontdekken.

Wat is een fort? Waarom is hier een fort? Hoe werkt een fort? Wanneer is het gebouwd? Wie bemande het fort? ...

Vele vragen waarop je een antwoord kan krijgen. Geschiedenis uit je eigen buurt, gratis!

De gids neemt je mee in de gebouwen en ontvouwt alle geheimen die deze gangen en kamers in de vreemdste vormen omhullen.

Samen met 22 oktober zijn dit de laatste zomerrondleidingen.

Vanaf november worden de gebouwen niet meer betreden, want vanaf dan neemt een garnizoen vleermuizen er terug hun intrek. Profiteer er dus van!

Afspraak: om 14.00 u aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: zaklamp, warme kledij die tegen een stootje kan en stevig schoeisel.

Leiding: Philippe Vanhove

Gidsen: historische gidsenploeg

Zondag 23 oktober - 13.30 u. Paddenstoelenwandeling Schildehof – De Pont.

Door de eeuwen heen heeft er rond paddenstoelen een magische en geheimzinnige sfeer gehangen. Zelfs nu nog worden een heleboel fabeltjes verteld omtrent giftigheid, groeiplaatsen, plukken, enz. Tijdens deze wandeling gaan we niet alleen enkele soorten bekijken, maar ook eetbare en giftige soorten behandelen. Is paddenstoelen plukken schadelijk en de oorzaak van de achteruitgang van de soort? Waarvoor worden en werden ze gebruikt? Het wordt een boeiende reis door de mysterieuze paddenstoelenwereld. Het gemeentelijk domein Schildehof beslaat ongeveer 42 ha. Het oostelijk deel (De Pont, ongeveer 10 ha) is een natuurreservaat, terwijl de rest een natuurpark is. Vanaf 1971 werd het domein opengesteld voor het publiek. De meeste ini-

tiatieven (Dodoenstuin, vlinderpark, bijenhal) kwamen meestal van vrijwilligers.

Afspraak: we vertrekken met eigen wagens aan de Bist te Wilrijk om 13.30 uur (kostendelend vervoer) en eindigen om 16.30 uur ter plaatse. Wie rechtstreeks naar daar wil gaan wordt om 14.00 uur verwacht op de parking aan de Orangerie, De Pont, Schilde.

Mee te brengen: veldgidsen, fototoestel, loepje, stevig schoeisel.

Gids en leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52- 0485/71 73 48
(GSM nummer is enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag 30 oktober - 13.00 u. Bunkers en loopgraven in het Mastenbos te Kapellen.

‘Antwerpen? Onneembaar!, zo dacht men in 1914 aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog. Maar de geschiedenis leerde ons wat anders. Een herontdekking van een vergeten verdediging. Een Duitse linie met een Belgische kern maakte deel uit van de “Nordabschnitt” en “Turnhout-Kanallstellung”. We bezoeken een “ERFGOED” ingepast in het wisselende en halfopen karakter van het bos, een echt bewijs van behoud, bescherming en ontwikkeling van natuurgebieden ten noorden van Antwerpen.

Afspraak: we vertrekken om 13.00 u. aan de Bist te Wilrijk en eindigen ongeveer om 16.15 u. ter plaatse. Wie rechtstreeks naar het gebied wil rijden kan de leiding contacteren, er is een beperkte parking.

OPGELET: de wandeling start aan de parking gelegen aan de rechter kant van de Kalmhoutse steenweg, ongeveer 1.8 km

vanaf het kruispunt Kalmhoutse steenweg-Kappelsesteenweg, net in de bocht.

Meebrengen: goede stapsschoenen of laarzen als het geregend heeft, verrekijker, zaklamp. Honden niet toegelaten

Leiding: Stanislas Marichal 0478/56 45 84-03/828 41 89

Gidsen: historische gidsenploeg

Inschrijven verplicht voor 23/10 via email: stanislas.marichal@telenet.be. We moeten het aantal melden aan de gemeente Kapellen gezien het aantal deelnemers per groep beperkt is tot 20 personen. Meerdere groepen zijn mogelijk-deelname kosten: € 50 per rondleiding en dus € 2.50 per persoon ter plaatse te betalen.

Zaterdag 6 mei & zondag 7 mei 2017 Tweedaagse Weservallei

Nu al met stip te noteren en **voor 10 oktober inschrijven**! Geen lastige of té lange wandelingen in het Duitstalig gebied rond Bütgenbach; wel genieten van de voorjaarsfauna en -flora en van een driesterrenhotel met de patron aan het fornuis. Beperkt aantal kamers, dus ...snel inschrijven. Gelieve bij in-

schrijving een voorschot van € 50 te storten op onze rekening. P.S. Verblijf kan ev. met één dag vroeger uitgebreid worden als interessante half-pensionformule.

Contact: Raoul Hendrickx - raoul.hendrickx@hotmail.com

OP HOGE POTEN

CURSUS STELTLOPERS

11,16,20,24,28 AUGUSTUS 2016

Theorie: donderdag 11, dinsdag 16, woensdag 24 augustus ('s avonds, 19.30 u.)
Praktijk: zaterdag 20 (vm), zondag 28 augustus (hele dag)

In deze nieuwe cursus belichten we een boeiende groep vogelsoorten die één ding gemeen hebben: ze hebben allen hoge pootjes, wat hen in staat stelt om in ondiepe waters te bewegen op zoek naar voedsel. Dat maakt hen sierlijk, elegant en fascinerend. Maar ook hun trekgedrag, vaak in groepen van duizenden vogels samen, is adembenemend. Sommige soorten als kluut en wulp laten zich zonder veel moeite herkennen, maar heel wat steltlopers lijken erg op elkaar, en het vergt kennis en oefening om ze te kunnen onderscheiden. Zwarte ruiters, Groenpootruiters, Rosse grutto's en Kemphanen in najaarskleed, oeverlopers en Witgatjes, Poelruiters en -snippen, strandlopers in alle kleuren...: ze maken het ons niet meteen makkelijk. Maar geen nood!

Bij het begin van het trekseizoen, waarin vele steltlopers langs onze kust- en riviergebieden passeren, serveert ARDEA u een reeks lessen en excursies om tussen de pootjes het vogeltje te leren zien! Daarvoor staan de lesgevers, allen gepassioneerde en ervaren ornithologen en gidsen als Koen Leysen, Gerald Driessen, Eric De Keersmaecker en Luc Van Schoor met drie avondlessen en twee praktijkexcursies garant. Ook het lopen op stelten kan tijdens de cursuspauzes worden geoefend. Niet te missen dus!

Programma:

Donderdag 11 augustus 19.30 – 22.15 u. Theorieles 1

Koen Leysen (Natuurpunt-educatie) vertelt op meesterlijke wijze alles over soorten steltlopers, hun kenmerken, habitats, trek, voorkomen, bedreigingen...

Dinsdag 16 augustus 19.30 – 22.15 u. Theorieles 2

Koen Leysen vertelt verder, op dezelfde meesterlijke wijze. Helaas is er ook dan nog tijd te kort om alles over steltlopers gezegd te krijgen.

Zaterdag 20 augustus 09.00– 13.00 u. Praktijkles 1

Erik De Keersmaecker (Natuurpunt Rupelstreek) en Luc Van Schoor (Ardea) nemen u mee naar één van de beste vogelgebieden in de streek, het Noordelijk eiland in Wintam, om een aantal steltlopers in hun natuurlijke omgeving waar te nemen.

Woensdag 24 augustus 19.30 – 22.15 u. Theorieles 3

Gerald Driessens (Natuurpunt-studie) brengt 'de theorie van de praktijk van het determineren van steltlopers in het veld'.

Zondag 28 augustus 09.00-17.30 u. Praktijkles 2

Gerald Driessens en Ardea-gidsen nemen u tenslotte een hele dag mee naar steltloperrijke gebieden in Zeeland, om de theorie grondig in te oefenen tijdens een stevige excursie.

- Vanaf 1 juli openen de inschrijvingen. Prijs: 24 eur (NP-leden) en 32 eur (niet leden).
- Je bent pas ingeschreven door storting van het gepaste bedrag op rekening BE81 523 0806 50424 van Natuurpunt Hobokense Polder m.v.v. Cursus Steltlopers + aantal.
- Plaats theorielessen: CC Moretus, Berkenrodelei 36, 2660 Hoboken.
- Plaats van afspraak van de praktijklessen wordt tijdens de cursus meegedeeld aan de cursisten.
- Coördinatie en inlichtingen: Joris Van Reusel - 0486/83 62 34
ardea@hobokensepolder.be

Onze paddenstoelenwerkgroep is ook in 2016 meer dan actief

Determinatiecursussen paddenstoelen **(met onze uitzonderlijke sessie microscopie !)**

1/ Paddenstoelencursus voor beginners

Opnieuw een cursus voor beginners volgens de nieuwe formule van onze afdeling: één theorieavond + één les met microscopen !, en een 8-tal wandelingen volledig gericht op het herkennen van paddenstoelen in het veld en in hun diverse biotopen. Deze cursus is bestemd voor alle mensen die deze boeiende veranderende wereld willen ontdekken voor het eerst, of opnieuw, al dan niet met reeds een kleine basiskennis. Er zal aandacht gegeven worden aan de algemene soorten en aan de families, evenals aan de levenswijzen van elkeen van de paddenstoelen, deze soms ongeëvenaarde opruimers van de natuur !

Theorie

De voorbereidende, praktijkgerichte theorieavond is bedoeld om u wegwijs te maken in de woordenschat van de paddenstoelenwereld. Alle begrippen worden klaar en duidelijk uitgelegd. De theorieles wordt gegeven

waar : in lokaal de IJsvogel, Legerstraat 40 te Wilrijk,
wanneer : op donderdag 8 september van 19.30 u tot 22.30 u.
lesgever: Lieve Deceuninck

Praktijk

Een opeenvolging van verschillende zeer bekwame gidsen staan klaar om u wandelingen aan te bieden in verschillende gebieden in de nabije omgeving van Antwerpen, met diverse biotopen. Deze gaan telkens door op zaterdagvoormiddag gaande vanaf 10 september tot midden november, telkens van 9.00 u. tot ongeveer 12.00 u. Waterdicht schoeisel en loep (10x) zijn minstens vereist. Afspraak is:

- hetzij (voor kostendelend rijden) onder de brug van de Boomsesteenweg A12 en de kruising met de Gaston Fabrélaan (de Krijgsbaan of R11), richting van de Stad. (door de verplichte parkeerschijf op de Bist is op zaterdagen daar geen parkeer-mogelijkheid !)
- hetzij individueel in afspraak, aan de ingang van het te bezoeken domein.

Gelieve in te schrijven met opgave van naam, GSM nummer en e-mail adres, bij Erlend Hansen, tel. 03/457 46 99, of 0472/782 058 of liefst via e-mail : erlend.hansen@skynet.be. Via dit medium zullen de deelnemers telkens voorafgaandelijk het volgend programma met de verschillende locaties (en plan met GPS adres) ontvangen. De verslagen en foto's zullen dan ook langs deze weg doorgegeven worden.

Deze cursus is beperkt tot maximaal 15 personen.

Praktisch : inschrijvingen gebeuren door 40€ voor Natuurpunt-leden, voor niet-leden 45€, de syllabus niet inbegrepen te storten op de rekening van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen BE02 9799 7675 4740, Legerstraat, 40, 2610 Wilrijk, met vermelding "Paddenstoelencursus beginners" + uw gsm-nummer en e-mail adres.

2/ Paddenstoelencursus "Kadervorming"

Deze veel intensievere cursus is bedoeld voor mensen met héél veel ervaring en een meer dan voldoende paddenstoelenkennis ter zake..

Info: Catherine Vandercruyssen, 03/288 81 07 of via cvdx@telenet.be.

ARDEA VOGELFOTO VAN HET JAAR 2016 OPEN FOTOWEDSTRIJD - Doe MEE en WIN...!

Geelgors - © Rudy Vansevenant

Na een eerste succesvolle editie in 2015, hernemen we deze wedstrijd voor vogelfotografen.

Iedereen die een vogel voor de lens krijgt kan meedoen! Haarscherpe details van een vogel in close-up, vogels in hun natuurlijke biotoop, een landschap met een vlucht trekvogels aan de horizon, een originele, artistieke impressie... alles is mogelijk zolang het maar het in beeld brengen van vogels betreft. De vogelfoto van het jaar zal beloond worden met een mooi geschenk, publicatie op de website en vereeuwiging als een gedrukte ARDEA-vogelpostkaart. Maar het gaat natuurlijk om de eer, én het plezier van het aan elkaar tonen van die prachtige beelden die vele natuurliefhebbers maken...

De prijs van de eerste ARDEA vogelfoto ging in oktober 2015 naar Rudy Vansevenant, met zijn opname van een Geelgors tijdens een reis in Norfolk (VK). De foto, die toen in 2 stemronden door ca 40 mensen werd verkozen uit meer dan 100 inzendingen, siert de front van de ARDEA-vogelcard 08 die in de lente van 2016 verscheen.

Wie dit jaar wil deelnemen zendt een selectie van maximaal 5 authentieke vogelfoto's, gemaakt in de periode oktober 2015 – september 2016 naar ARDEA, ten laatste op 15 september 2016.

Een deskundige jury beoordeelt de inzendingen en selecteert maximaal 2 foto's per inzender.

Tijdens de ARDEA-herfstontmoeting te Edegem op 24 september zal een publieke stemming de beste vogelfoto kiezen.

Ardea roept daarbij uitdrukkelijk op om de vrijheid en de rust van de vogels tijdens het fotograferen maximaal te vrijwaren en geen manipulaties of lokmiddelen toe te passen. Ook zonder dat kunnen zeer boeiende vogelfoto's worden gemaakt. (We verwijzen naar de Gedragsregels voor fotografie met een hart en respect voor de natuur van de Bond Verantwoorde Natuurfotografie, zie www.bvnf.be)

Inzendingen praktisch:

- Benoem uw fotobestand als volgt: NAAM_FOTO NR 01_vogelsoort
- Bestanden aanleveren als jpg
- Grootte: 200 à 300 dpi, maximaal 4200 x 2300 pixels (BxH), maximaal 2 Mb per foto
- Plaats uw naam niet in de foto, en voeg evenmin een kader of randeffect toe
- Versturen via Wettransfer naar Ardea@hobokensepolder.be, ten laatste op 15 september 2016
- Voeg een word-document bij met uw naam, contactgegevens, thumbnails van de foto's en per foto de plaats en datum van de opname
- Deelname is gratis. Tenzij uw uitdrukkelijk bezwaar, kan ARDEA de ingezonden foto's gebruiken als illustratie bij eigen kleinschalige publikaties (niet commercieel), met naamsvermelding van de fotograaf. De fotograaf behoudt wel het copyright. De vogel krijgt niks, behalve onze belofte om vogels te helpen beschermen.

ARDEA nieuws zomer 2016

Joris Van Reusel
Namens Vogelwerkgroep ARDEA

Recent werden in het verlengde van de Groenenborgerlaan, langs de Grote Steenweg en Ringlaan, alle bomen gekapt. Zie luchtfoto. Bij de bewoners van de Groenenborgerlaan leeft de vrees dat dit binnenkort ook bij hen zal gebeuren en ze vroegen aan Natuurpunt Zuidrand wat de overheid 'in petto' had voor het prachtige groen in 'hun' straat.

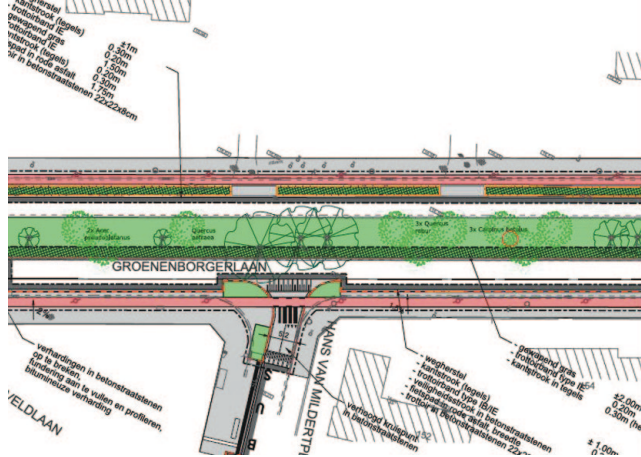
Samen met de andere Antwerpse afdelingen van Natuurpunt overleggen we regelmatig met de Stad - voornamelijk over ruimtelijke ordening - en we hebben de geplande toekomst van de Groenenborgerlaan op de agenda gezet.

Schepen Rob Van de Velde, bevoegd voor ruimtelijke ordening, stadsontwikkeling, groen en erfgoed, beklemtoonde dat de Groenenborgerlaan deel uitmaakt van de 'districtenroute', een as waarop comfortabele en veilige fietspaden de districten moeten verbinden. Ook moet een vlotte doorstroming van brandweerwagens worden gegarandeerd. Die principes zijn gedocumenteerd in uitgewerkte plannen, te raadplegen in het districtshuis te Wilrijk bij de bevoegde ambtenaar.

De bomenkap op de Ringlaan was een gevolg van een studie naar de gezondheid en levensverwachting van de aanwezige bomen. Die bleek problematisch, waardoor gekozen werd voor een volledige kap.

Op de Groenenborgerlaan zal zo'n kap niet gebeuren omdat de bomen daar nog gezond zijn en ruime overlevingskansen hebben. De vlotte doorstroming van de brandweerwagens gebeurt door het aanleggen van stroken 'gewapend' (=overrijdbaar) gras, aan weerszijden van de middenberm. Dit wordt duidelijk geïllustreerd door de afbeelding links, een extract van het raadpleegbaar plan. Hooguit 3 bomen worden geroid!

De conclusie: die prachtige bomen op de middenberm, die blijven er staan, er worden er zelfs nieuwe geplant. En aan de Waakzame Wilrijkenaar met een groen hart: maak regelmatig eens een wandelingetje langs de Groenenborgerlaan als de werken zijn gestart en sla alarm als er toch massaal (= meer dan 3) bomen worden gekapt.

KITE OPTICS

SWAROVSKI OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

LYNX HD

8x30
10x30

DE NIEUWE KITE LYNX HD
DOOR NATUURPUNT VERKOZEN TOT
DE BESTE VERREKIJER VAN HET JAAR!
UITZONDERLIJKE LEDENKORTING!

Sights of Nature

Natuurpunt Optiekshop
Sights Of Nature
Pieter De Conincklaan 108
8200 Brugge
T 050 31 50 01
F 050 31 68 47
www.sightsofnature.be

In Brugge vindt u de enige speciaalzaak van de Benelux voor verrekijkers, telescopen en microscopen. Sights Of Nature is reeds 30 jaar een begrip in binnen- en buitenland. U ontdekt er het volledige gamma van topmerken zoals Swarovski Optik, Kite Optics, ... In de winkel staat men garant voor deskundig advies en de beste service. In het eigen atelier kan u terecht voor alle herstellingen van hedendaagse maar ook uw oude optische instrumenten.

Sights Of Nature is officieel partner van Natuurpunt en ook gekend als de Natuurpunt-Optiekshop. Leden genieten er niet enkel korting... Via elke aankoop schenken zij ook een grote bijdrage aan de werking van Natuurpunt!

Fort 7 nieuws

Hierbij een bondig overzicht van de voorbije lente .

Elke rechtgeaarde natuurliefhebber kijkt uit naar de ontlukende natuur in dit seizoen. Het is een fenomeen dat ons elk jaar weer boeit, want op korte tijd staat alles er weer frisgroen bij. Veel voorjaarsplanten vinden we echter niet op het fort omdat het bosgedeelte nog vrij jong is. Wel Salomonszegel, Hondsdraf en Gulden sleutelbloem komen er voor evenals Daslook, maar deze laatste soort is hier wel uitgeplant en doet het goed. Ook Kraailook en Look-zonder-look zijn planten die volop in uitbreiding zijn op diverse plaatsen van het domein. Voor verrassing zorgde het terug verschijnen van een kleine “pol” Kandelaartje. Het is een bescheiden plantje met crèmekleurige bloempjes dat behoort tot de Steenbreekfamilie. Een aantal jaren geleden vonden we het ook al eens op een verweerde vensterdorpel van de Sarthabarak.

De paddenstoelenkenners waren dan weer in hun nopjes met de vondst van Kapjesmorielje en Vingerhoedje op verschillende plaatsen in het reservaat.

Op ornithologisch vlak werden volgende soorten éénmaal “gespot”. Goudvink, Kleine bonte specht, Putter, Dodaars en Oeverloper. De Fuut verschijnt sporadisch in de lente maar het blijft steeds bij één enkel exemplaar dat na enkele dagen weer verdwijnt. Een baltsende Buizerd met z’n spectaculaire vlucht is dan weer puur genieten ! Een speciale vermelding verdient de Wielewaal die zich herhaaldelijk op 7 mei, wat toch behoorlijk vroeg was, liet horen aan de beheerploeg.

De citroenvlinder was in flinke aantallen aanwezig evenals het Bont zandoogje en in de periode dat het warm was ook enkele Vuurjuffers.

Eind maart werd op de Dasweg de kop van een jonge Snoek gevonden. Vermoedelijk de etensresten van een Reiger of Vos.

Op Pinksterzondag werkte onze afdeling mee aan de Fortengordel. Een evenement ingericht door de Provincie Antwerpen.

Gezien het een verlengd weekend was en het weer zich ook niet van zijn beste kant liet zien, telde één van onze medewerkers toch 473 bezoekers.

De vondst van een fossiele haaiantand door een jonge speurneus is ook nog het vermelden waard. De oudste deelnemster was net 90 jaar geworden en werd vergezeld door haar zoon en diens vrouw. Deze kranige dame genoot zichtbaar van haar uitstap naar het fort !

In de eerste helft van mei was het nu en dan reeds behoorlijk warm. Benieuwd hoeveel warme dagen en hittegolven we in de zomer nog gaan krijgen.

Tuur Wuyts

Een duim voor groene vingers!

Met zijn onovertroffen werkethos engageert Karel Matthijs (87) zich al een 30-tal jaar voor Natuurpunt, Natuurvrienden Edegem, VMPA, de natuurgidsen van Fort 5 en het Edegems Volkskunstcomité. Kris en Tuur van Natuurpunt steken de loftrompet over hem.

Kris: "Wie kent Karel niet? Deze kranige en goedlachse 80-plusser is overal waar er hard gewerkt moet worden. Vroeger nam hij zijn vrouw Mariette mee. Eerst als hulp bij de vrijwilligerswerken, later omdat hij haar niet meer alleen kon laten. Ondertussen woont Mariette in Immaculata, waar Karel haar elke dag gaat bezoeken. Als het mooi weer is, gaat hij wandelen met haar. In alles heeft hij een enorme toewijding."

Tuur: "Karel is moeilijk bij te houden met werken!"

Tuur: "Karel helpt al meer dan 30 jaar actief op Fort 7. Hij is moeilijk bij te houden met werken! Hij is altijd ruim op tijd en steeds te vinden voor een kwinkslag. Hij leidde ook verschillende medewerkers op in het gebruik van de bosmaaier. Mensen die op zijn leeftijd nog zo actief zijn, vormen een grote uitzondering. Als iemand een duim verdient, dan is het wel Karel."

Karel: "Voor mij is het heel normaal dat ik dit vrijwilligerswerk doe, want ik hou van de natuur. Ik werk graag buiten en ik vind natuurbehoud heel belangrijk. Zonder natuur kunnen we niet!"

Karel wint een E!Bon ter waarde van 25 euro. Proficiat!

Heb jij ook een Edegemse held?

Stuur je nominatie naar: Gemeentehuis, Gemeenteplein 1 of mail naar redactie@edegem.be.

Karel

Colofon

Een publicatie van Gemeentebestuur Edegem,
Gemeenteplein 1, 2650 Edegem
tel. 03 289 26 50,
e-mail: gemeentebestuur@edegem.be,
website: www.edegem.be

Verantwoordelijke uitgever:
Koen Metsu, burgemeester,
Ter Voortlaan 22, 2650 Edegem

Je leest Edegem Vandaag ook online op www.edegem.be/edegemvandaag.

Speuren in de vijver

voor onze jonge lezers

Eva Suls

Je gaat toch wel eens wandelen met ma en/of pa in een bos of park. Op je volgende wandeling moet je beslist naar een vijver trekken, er zijn er in ons land duizenden waar je op speurtocht kan gaan.

Wateriertjes hebben gewoonlijk een kleur waarmee ze niet te fel opvallen in de natuur, alleen wanneer ze bewegen, zien we ze. Maar wanneer er gevaar dreigt, houden ze zich stil, zodra er een mens of een groot dier in de buurt komt van een vijver blijven de waterbewoners heel stilletjes op de bodem of tegen de waterplanten zitten, daarom zien we ze zo moeilijk.

Hoe kunnen we ze dan wel te zien krijgen ? Daar bestaan verschillende trucjes voor, kies een plek waar je languit kan liggen met je hoofd boven het water. Als je nu onbeweeglijk blijft liggen, zullen de waterdiertjes vanzelf tevoorschijn komen. Ze denken immers dat het gevaar geweken is en beginnen weer rustig rond te zwemmen op zoek naar voedsel. Op deze manier kan je ze dus rustig bekijken.

Toch is het niet zo gemakkelijk om goed in het water te kijken doordat het licht weerspiegelt op het wateroppervlak. Maar daar hebben we ook iets op gevonden, we maken eerst een kijkbuis. Daarmee kijken we onder water alsof we er zelf in zitten.

Met een beetje knutselwerk kan je zo'n doos maken.

Wat hebben we nodig?

- een emmer waar je hoofd ongeveer in past (een "oude" emmer is vaak te verkrijgen bij bakker of slager)
- een stevig doorzichtig vel plastic groter dan de doorsnede van de emmer
- een grote elastiek of rubber band (moet rond de emmer passen)

Werkwijze:

- zaag de bodem uit de emmer (vraag hulp aan papa of mama)
- zet de emmer op het vel plastic en sla de boorden om de emmer
- klem de boorden vast met de elastiek of rubberband
- zorg ervoor dat het plasticvel mooi glad aangespannen wordt en voldoende over de emmer komt.
- zorg dat er geen water in de emmer kan.
- hou de emmer enkele cm schuin onder water zodat de plastic volledig onder water zit.
- nu heb je een kijkdoos gemaakt om onder water te kunnen kijken.

Je kan de diertjes ook vangen met een schepnet, zo kan je ze echt goed bekijken, maar vergeet niet je bokaal weer leeg te gieten in de vijver!

Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagtas aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds. Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke

korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

Cursus waarnemingen.be

04/03/2016 - 9 dlnm

Lesgever: Wouter Vanreusel

Leiding: Walter Van Spaendonk

Tekst: Walter Van Spaendonk

Een avond vol wetenswaardigheden over de "tool" waarnemingen.be waarover we sinds enkele jaren beschikken. Dit computerprogramma biedt ons de mogelijkheid om onze waarnemingen in te voeren in een centrale database. Wouter gaf eerst uitleg over de basisfuncties. Niet alle functies konden toegelicht worden, maar wel vele. Het meest spectaculaire was het animatiefilmpje dat toont waar en hoe massa's de Kraanvogels de jongste weken en maanden over ons land trokken.

Het grootste deel van de avond werd ingevuld met antwoorden op en discussie rond gestelde vragen. Nog voor ik dit verslag kon schrijven, konden we vaststellen dat onze eerste vraag naar een verbetering al werd gerealiseerd. Het laatste kwartier kreeg ik ter beschikking om een woordje uitleg te geven over wat ik geregeld doe voor de afdeling. Van elke plantenexcursie maak ik een net Excel-bestand, een macro doet daarbij het routine werk. Van de meeste uitstappen registreer ik een gps-parkoers en bezorg dat aan de mensen die er interesse voor hebben. Ook met bestanden voor IFBL-hokken (inventarisatiehokken voor planten) wordt een en ander gedaan.

De achterhaven van Zeebrugge en de Uitkerkse Polder

05/03/2016 - 17 deelnemers

Gids: Marnix Lefranc

Leiding: Joris Van Reusel

Verslag: André De Mul

Na het overvloedige nat voorspelde de meteo overwegend droog met af en toe winterse buien. We vertrokken met 14 in Wilrijk en kwamen met 16 aan in Zeebrugge. Inmiddels was de hemel opengetrokken en warmde de winterzon ons zelfs al een beetje op. De haven van Zeebrugge breidt steeds verder uit en slokt, ondanks compensatiemaatregelen, steeds meer natuur op. Onze eerste stop is een stukje niemandsland. In de takkenbossen enkele Kneutjes en hoog delen Veldleeuweriken en Graspiepers het luchtruim met een modelvliegertje. We klauteren de dijk op en hebben vandaar een goed zicht op de plassen: Kleine Zilverreiger, veel Smienten en ook Zwarte Ruiter. We vervolgen onze rit en jagen een zwerm Kneutjes op. Even verder draaien we de achterhaven in. Met de ramen open hebben we goed zicht op de plassen en het waterwild: terug veel

Smient, maar ook Blauwe reiger, Fuut, Tur-reluur, Dodaars, Waterpieper, enkele Witgatjes en een Groenpoot. Mooi spektakel, het heeft wat van een safari, maar tegelijk is het wel uitkijken en laveren tussen de diepe putten in het smalle asfalt. Een marteling voor de auto's. Die 50-km bordjes zijn wellicht bedoeld voor laagvliegers. Nog even uitstappen voor een frisse neus en dan richting Zuikerkerke naar café "in de Voorstad" om onze bokes op te eten. Nu we de inwendige mens versterkt hebben, kunnen we er tegenaan voor een fikse wandeling. Ondertussen is Ria ons ook komen vervolgen. De Uitkerkse Polder is een open weidelandschap dooraderd met beken en sloten, en daardoor een goede pleisterplaats voor tal van vogels. Nog maar pas vertrokken of een wolk van Kievieten en Goudplevieren trekt onze aandacht, maar ook Water-snip ontsnapt niet aan het geoeft oog. De kijkhutten bieden ongestoord zicht op watervogels zoals o. a. Smient, Wintertaling, Pijlstaart, maar ook Wulp en de eerste Grutto's. We nemen een binnenweggetje. Hier is het ploeteren door het slijk en proberen onszelf overeind te houden. We zijn gelukkig als we op het einde heel en wel terug vaste grond onder de voet voelen. Het is ontspannen wandelen, al rondkijkend, maak je je hoofd leeg. In de verte strijkt een Kiekendief neer. Was het een Blauwe of een Bruine? We kunnen het niet goed zien. Aan de andere kant van de weg zit ondertussen een Slechtvalk roerloos midden in een wei. Een eind verder gaan de telescopen in één richting: 2 Buizerds, een donkere en een bleke, bijna wit zelfs. Daarom noemen ze die in het Frans Buses variables. Het einde van de wandeling komt in zicht. De chauffeurs gaan de auto's oppikken en de wandelaars wandelen verder naar wat de max van de dag moet worden. Vogelaars met reuzetelescopen bevestigen ons vermoeden dat de Velduil op post zijn. Inderdaad, dichtbij op een weidepaal zit er een. Dan maakt hij een rondtrekkende vlucht over de plas, zijn vleugels majestueus gespreid. Even later is er ook nog een tweede exemplaar. We hebben ruim de tijd om hen gade te slaan. Maar dan komt een regenbui opzetten. Het is genoeg geweest. We pakken in en kunnen onderweg naar huis nog nagenieten. Bedankt Marnix en Joris voor deze prachtige uitstap.

Verrassingswandeling:

Domeinbos "Het Broek" te Blaasveld.

20/03/2016

Leiding: Lucy de Nave

Verslag: Marc Verhelst

Mijn eerste en enige bezoek aan dit drassig, moerassig en haast ontoegankelijk domein dateert van 1970. In tegenstelling tot vandaag moest men er ploeteren over risicovolle slijkige paden. Soms was er geen doorkomen aan. Het mozaïek van Elzenbroekbossen, Populierbossen, vijvers, turfputten, hooilanden, rietvelden.... doorspekt met grachten en geulen is gebleven. Benieuwd naar wat komen gaat wandelen wij over verharde, droge paden. Een Zanglijster verwelkomt ons met zijn helder, luid en sterk gevarieerd lied. Mezenzang en hun alarmkreet zullen ons blijvend vergezellen. Een schichtig Winterkoninkje flitst doorheen de bramen. Er wordt al eens getijftaft en tot eenieders verbazing haalt een Cetti's zanger uitdagend uit. Een Specht klampt zich vast aan de hoogste tak van een dode Populier en een Buizerd schreeuwt het in de verte uit. Bij de vijvers spotten wij watervogels. Onder de grijze hemel is het windstil en op de spiegelgladde waters glijden Kuifeend, Slobeend, Meerkoet, Wilde eend en... Luidkeels vechten Canadese ganzen het even uit. Een koppel Futen zet een korte, sierlijke balts in. Lijnvormige landschapselementen met Zwarte els als voornaamste kenmerk bepalen de grens tussen vijvers, putten en plassen. Het water staat hoog en zelfs de meeste eilanden zijn onder gelopen. En dan....! Op een eiland, ver van ons, hoog in een Els, heeft een opportunist bezit genomen van andermans nest. Ra... ra...ra...? Een simpele vraag. Een moeilijk antwoord. Alle hens aan dek. Discussie en overleg. Vanuit ons kikvorsperspectief wordt het een moeilijk te determineren "primus inter paris". Een tijdrovende bezigheid omdat die gegarandeerde "...-eend" ons spottend blijft aankijken, maar zich verder niet laat bespieden. Tot een sluitende identificatie komen wij niet. In bomen en struiken is de sapstroom op gang gekomen, gezwollen knoppen zullen eerstdaags, in volle glorie, hun goed bewaard geheim prijs geven. Alle bospercelen en waterkanten kan men nog inkijken. De "Laat de Natuur zijn gang gaan" modus is hier van toepassing. Een complex ecosysteem van levend, staand en liggend dood hout in een waterrijk biotoop domineert. Geen mens zou eraan denken om deze omgeving te betreden. "STOP! Bescherming van Fauna en Flora!" maakt ook dat op sommige plaatsen duidelijk. Het Agentschap voor Natuur en Bos past nog andere beheersvormen toe. Gelukkig is er aan beide kanten van een brede gracht alles, op enkele bomen na, gekapt en op-

geruimd. Een attente “Zuidrander” merkt op dat er aan de verste volgroeide Populier geknaagd is. Bij nader toezien heeft een Bever er met zijn vlijmscherpe snijtanden en sterke kaken alle spinthout weggeschaafd. Alleen het kernhout houdt dat exemplaar nog overeind. Op de rand van het pad dragen door de wind geplaagde Populieren de sporen van de zeshoekige stempel met Vlaamse Leeuw. Die zijn geschalmd en wachten om gekapt te worden. Sommige rietvelden zijn gemaaid en het maaisel is afgevoerd. Men doet er alles aan om de biodiversiteit te verhogen. Op de bank nabij een troosteloze hoogstamboomgaard houden wij halt. Konijnen knabbelen de weide kort. Zo kunnen wij tal van zaadende vogels in de verte gadeslaan. In de grote schuur wachten een 20-tal bijenkorven om uitgezet te worden. Het zicht op het boswachtershuis, tevens onthaal- en educatief centrum spreekt aan. Dit Walt Disney-achtig samenraapsel van aantrekkelijke doch levenloze bouwsels, met sporen van veelvuldige aanpassingen, restauraties en verbouwingen is een groots en bekoorlijk optrekje. Het privilege van de boswachter in dienst. Op de Noordelijke gevel een verzameling nestkasten op maat van Boomklever tot Zwaluw. Blij en verast werd ik van deze wandeling door de Cetti's zanger, de “Boom-eend”, de sporen van de Bever, de Gevlekte paarse dovenetel, het onwaarschijnlijke al dan niet zogenaamde Fluitenkruid, de Kleine brandnetel...wat ongerepte natuur.

Binnen enkele dagen is de winter, die geen winter was, vergangen. Non Stop naar fris groen en veel nieuw leven. Benieuwd naar wat komen zal. Leve de lente!!!!

Met dank aan de leiding en al wie onderweg zijn steentje heeft bijgedragen.

Lentewandeling in het Vrieselhof

17/04/2016

Leiding/gidsen: Nicole Boussemaere en Lucy de Nave

Verslag: André De Mul

Met deze aprilse grillen was een namiddagwandeling in het Vrieselhof een goede keuze.

Het Vrieselhof was lange tijd eigendom van de adellijke familie Van Brouckhoven de Berkeyck. Deze familie heeft begin vorige eeuw het kasteel herbouwd in Vlaamse renaissancestijl. Sinds een goede 40 jaar is het domein eigendom van de provincie Antwerpen. Het Vrieselhof bestaat uit het eigenlijke park met bijbehorend kasteel en brede dreven in Engelse landschapsstijl en daarrond het omliggend bos.

Een Sperwer leidt onze aandacht af van deze introductie, en dat is gelijk het mo-

ment om op stap te gaan. Onze eerste halte is een Grove den. Die is gemakkelijk te herkennen aan zijn rode stam.

Iets verder vliegt een Buizerd voor ons uit. Langs de weg bekende en minder bekende planten, zoals Hondsdraf, Bosbes en Dubbelloof.

Her en der zijn ook nog restanten van de oorlog zoals een bunker, maar ook een bomkrater. Door de jaren heeft die zich gevuld met hemelwater waarin Fonteinkruid welig tiert.

We krijgen inmiddels ook hemelwater en zelfs hagel over ons heen, gelukkig niet voor lang. We vervolgen onze weg langs de Rosse beek. Langs zij ligt een boomgevel door Honingzwam. Ondertussen heeft Nicole een Bruin kikkertje van de grond geplukt en in een plastic doosje gestopt. Alleen kijken (kussen gaat niet). Na haar kortstondige gevangenschap wordt het terug in vrijheid gesteld. Tussen het groen ontwaren de kenners plantjes waar de leek zo aan voorbijloopt: Speenkruid, Grote muur, en Muskuskruid wordt zelfs onder de loep genomen. Hoger horen en zien we even later mannetje Zwartkop en in een andere boom Fitis (of is het Tjiftjaf?). Aan de rand van het domein komen we aan een open, meer moerassig gebied. Hier treffen we Slanke sleutelbloem en Dagkoekoeksbloem.

Terug het bos in, op een open plek pronkt een zwam als een ridder, en dat nog wel in het voorjaar? Dat moet Voorjaarspronkridder zijn. Verder midden tussen de andere bomen, een opvallend hoge, statige boom. Een Corsicaanse den volgens Maggy, duidelijk herkenbaar aan zijn brede schors. Tussen de struiken schiet een Ree weg. Hoog in een boom kruipt een Boomklever langs een tak omhoog. Ook de Specht voelt zich hier thuis. Hij kronkelt langs een tak en vliegt dan in een andere boom. De wandeling eindigt terug in het park, of voor de liefhebbers in taverne Den Bol in Schilde.

Bedankt Nicole en Lucy, en ook het gidsencollectief voor deze leerrijke en gevarieerde wandeling.

Marais d'Harchies

24/ 4/2016 - 17 dlnm

Gids: Walter Van Spaendonk

Leiding: Joris Van Reusel en Marnix Lefranc

Ondanks de minder goede weersvoorspellingen verzamelen we met een 16-tal deelnemers onder de viaduct aan 't Spant. Vol verwachtingen trekken we in de voormiddag naar Marais d'Harchies. Daarervoegt Erwin onze groep. We zijn nog maar net aangekomen en we worden al

verwelkomd met de zang van Grasmus, Tjiftjaf, Nachtegaal en Cetti's zanger. In de weilanden aan de andere kant van de weg zien we Kieviten. Als Walter ons een korte inleiding geeft over het ontstaan van het gebied, vliegt een groepje Groenpootruiters over. Een kleine honderd jaar geleden zijn hier de mijngangen van de steenkoolmijn van Bernissart ingestort.

Hierdoor verzakte de grond en ontstond er een moeras. Het volledige natuurgebied gebied is 500 ha groot. Bovendien is Bernissart ook gekend voor de skeletten van de Iguanodons die ze hier uit de steenkoolmijnen hebben boven gehaald. Die zijn nu te bewonderen in het museum voor natuurwetenschappen in Brussel. We stappen langsheen een kanaal dat zo goed als droog staat en dat ondertussen gevuld is met een weelderige plantengroei. Een vreemd beeld om hier de meerpalen nog te zien staan. Van tussen de bomen en struiken horen we volop Nachtegaal, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis en Matkop. In de verte horen we de Koekoek. Langs de rechterkant van het wandelpad is een grote waterpartij met een uitgestrekt rietveld. Hier horen we de Rietgors. Over het water vliegen Oeverzwaluwen en Boerenzwaluwen. Op het water Fuut, Kuifeend, Slobeend en een groepje Tafeleenden. Aan de overkant tussen het riet zien we een Grote zilvereiger. Wat verder slaan we links af in de richting van een dam die twee grote waterpartijen van elkaar scheidt. Maar net voor de dam slaan we nog even een dreef in en hopen we koereigers te zien. Geen Koereigers te zien maar wel Bruine kiekendief, Sperwer en de zang van Karekiet, Rietzanger en Sprinkhaanzanger. We keren terug op onze stappen en gaan nu de dam op. We zien Fuut en ook opvallend veel Geoorde futen. Naast Boerenzwaluw en Oeverzwaluw zien we hier ook Huiszwaluw. Na wat speurwerk krijgen we uiteindelijk de Roodhalsfuut te zien (met dank aan Karel). Hier zie ik ook mijn eerste Gierzwaluw voor dit jaar. Net voorbij de dam toont Hedwig ons een groepje van een viertal Rietgorzen. Vervolgens slaan we links af en hebben we op onze rechterkant zicht op een Kokmeeuwenkolonie en daartussen telt Luc VS 19 Zwartkopmeeuwen. Wat verder komen we aan een kijkhut die helaas onder water staat. Komt dit nu door de hoge waterstand of is het de grond die hier nog verder verzakt is? Het eerste deel van de weg naar de hut is watervrij. Deze weg is afgeschermd met rietmatten. Hier en daar zijn de rietmatten beschadigd en kunnen we een blik werpen op de omgeving. We zien een apocalyptisch beeld: een plas water met hier en daar nog stom-

pen van afgestorven bomen. In gedachten zie ik hier een Iguanodon voorbij lopen. Krijsende Kokmeeuwen en miauwende Zwartkopmeeuwen zijn echter wel aanwezig. Verderop in de bomen is er een kolonie Aalscholvers. Op het water zien we Geoorde futen. Het is gekend dat Geoorde futen Kokmeeuwenkolonies opzoeken om er te gaan broeden. We zetten onze weg verder langsheen een open vlak landschap met graslanden. Hier toont Wim R. ons het Paapje. Dit broedt slechts op een drietal plaatsen in België en krijgen we toch niet zo gemakkelijk te zien. Uiteindelijk zien we ook nog mooi een Blauwborst. Deze soort mag niet ontbreken op ons lijstje met waarnemingen na een bezoek aan marais d'Harchies. Weldra zijn we terug aan de auto's en is het tijd voor onze picknick. Hiervoor rijden we naar het stadje Bon Secours. Bon Secours is een bedevaartsoord dat een beetje doet denken aan Scherpenheuvel. De basiliek ligt hier ook op de top van een heuvel met daar rond enkele cafés en een hotel. In één van die cafés gaan we binnen om onze boterhammen te verorberen. Vervolgens vertrekken we van hier te voet naar het bois de Bon Secours. Het bos ligt op de grens met Frankrijk, 297 ha van het bos ligt in België en 470ha ligt in Frankrijk. We zijn nog maar net vertrokken en we krijgen de Middelste bonte specht al te zien. Luc VS maakt er een mooie foto van. Deze specht is heel wat minder algemeen dan de Grote bonte specht. Vroeger was Bon Secours zo wat de enigste plaats in België waar men deze soort kon zien. Ondertussen is de Middelste bonte specht aan een opmars bezig. Zo kan men deze soort ook al zien in het Uilenbos in Hove. Uiteraard hebben we ook de Grote bonte specht waargenomen. De Kleine bonte specht krijgen we echter niet te zien. Ook deze soort komt voor in onze regio (o.a. in de Hobokense Polder). Verder wordt ons lijstje nog aangevuld met Boomklever, Goudvink en Glanskop. We krijgen ook twee Rode eekhoorns te zien. We genieten van de vele planten in het bos: Bosanemoon, Wilde hyacint, Verspreidbladig goudveil, Bleeksporig bosviooltje, Grote muur, Hangende zegge, Pinksterbloem, Bosbingelkruid en Gewone salomonszegel. Moe maar tevreden keren we terug huiswaarts. Ook deze keer hebben de afwezigen meer dan ongelijk. Het was met een toffe bende volop genieten van de Henegouwse natuur!

Een dagtocht naar de mytische vallei van de Hermeton, dabben dabben ... in de meest woeste natuur die je in België kan vinden **30/4/2016 - 50 dlnm**

Gids: Hugo Waeterschoot

Verslag: Hugo Waeterschoot

De geruchten gingen al een tijdje de ronde de Hermetonvallei stond op de excursie-agenda van de afdeling. Niet zomaar een tochtje maar "een", neen "de" tocht naar één van de laatste ongerepte natuurlijke valleien die onze ardommen rijk is... met minimale ingreep van de mens dus. De mythe van de doorwaarding van de rivier, de grootse velden Gele bosanemonen of Gele monnikskap in deze kalkvallei... zouden ze bewaarheid worden, of zouden ze

stevig hun stempel gedrukt... de gutsende regen die week had het pad herschapen in een kruising van een beekvallei en een modderpad. Een echt dabberpad! Iedere stap moest nauwkeurig worden gepland en af en toe liep dit uit op een schuivertje. Menig deelnemer heeft zacht of minder zacht kennis gemaakt met de grond of modder. Dat heb je natuurlijk wanneer je naar een vallei gaat waar de natuur en vooral de Hermeton nog echt heerst. Zij is de baas, zij overstroomt, zij gooit bomen op het pad (en de Bever gooide er nog enkele extra bij!). En daar stond plots de mythe, juist na de zoveelste beverdam; ... de rivier was ondoorwaadbaar en stroomde alsof hij juist uit de Zwitserse alpen kwam. Geen ontkomen aan... we moesten naar

blijven steken in een droomverhaal. De geruchten deden de ronde en groeiden en groeiden... 50 stuks verkenner stonden die morgen al veel te vroeg, gepakt en gezakt te trappelen om op de bus te mogen springen. Vol... nokvol was die en niemand sliep die morgen... overal die blik in die ogen. De spanning steeg naarmate we de Franse grens naderden. Nooit heb ik minder moeten vragen om de bus te verlaten, gepast schoeisel aan te trekken en samen de tocht aan te vatten. De adrenaline gierde door de bus en de deelnemers. Gelukkig zorgden de prachtige natuurtafelen die volgden voor de nodige ontspanning, ... onmiddellijk al een Waterspreeuw en Gele kwikstaart van bij de start, gevolgd wat later door Gele anemoon als boterbloemenvelden, twee soorten Goudveil als voetbalgras, boorden vol Gele monnikskap, Schubwortel als bosjes hyacinten aan de boomvoeten, Daslook zoals de bloembollenvelden in Nederland, de ene beverdam na de andere en ga zo maar door. Alles leek dimmenteloos, zoveel, zo groot, zo geurig. Maar andere dimensies hadden ook

boven, steil, begeleid door een wiebelend touw, maar veel helpende handen, want voor sommigen was het op de limiet. De beloning na deze (en nog een paar andere) beproevingen was echter groots want de natuur bleef in al zijn geweld op ons afkomen: Zwarte specht, Glanskopmees, Mannetjesorchis in stoer ornaat, wanden Tongvaren, en veel, veel, heel veel Daslook. Geen wonder dat de buschauffeur achteraf zich afvroeg waar die geur vandaan kwam. Maar we haalden het, voor sommigen vlot, voor anderen ietwat of een stevige beproeving. Terug in die veilige bus op weg naar huis was iedereen het eens... dit MOET je ooit gezien en gedaan hebben... zoals een moslim naar Mekka de heilige stad wil zo moet iedereen die echte ongerepte en woeste natuur wil zien, beproeven en vooral genieten... naar de Hermeton. En zo zal deze legendarische tocht... alweer uitgroeien tot een nieuwe mythe.

Uitstap plantentuin Meise 8/ 5/2016 - 19 dlnm

Gids, leiding en verslag: Eva Suls

Voor begin mei was het weer wel echt uitzonderlijk mooi en warm. Met een helderblauwe lucht en 25°C was het een mooi begin voor een echte zomernamiddagwandeling. Het was voor Eva de allereerste gidsbeurt voor Zuidrand, met een mooie groep van 19 deelnemers trokken we richting Meise.

De wieg van de plantentuin stond in het hartje van Brussel, deze tuin moest echter plaats ruimen voor de grote industriële tentoonstelling van 1830.

Om de verzamelingen te redden werd er een Koninklijke Maatschappij van kruid-, bloem- en boomkwekerij der Nederlanden opgericht. Die legde een nieuwe tuin aan in het, toen nog, landelijke gebied nabij het huidige Noordstation (huidige Botanique). Wegens plaatsgebrek moest ook deze plantentuin opnieuw verhuizen. De Belgische staat kocht in 1938 het domein van Bouchout. Hier woonde, tot haar dood, Charlotte, keizerin van Mexico en zus van Leopold II. Het domein is 92ha groot en herbergt maar liefst 18000 planten. Na een korte introductie en een bezoekje aan de grootste ijskelder van België hebben we o.a. de mooie orangerietuin bezocht. Tijdens een korte pauze kon iedereen genieten van een stukje muziek, een ijsje en een drankje. Nadien zijn we de beroemde plantenserres gaan bezoeken, sommige serres waren met deze temperaturen wel erg warm, verkoeling vonden we echter in de tuin met de geneeskrachtige planten. Om 17.30 u. exact vertrokken we weer richting Wilrijk.

Bedankt iedereen om mee te gaan op deze fantastisch mooie namiddag.

Lentewandeling Hof Ter Linden 22/ 5/2016 - 20 dlnm

Leiding & verslag: Kris Vos

Idyllische, zonbeschenen plekjes met zomende bijtjes en fladderende vlinders waren er niet bij vandaag.

Toch stonden er om 14.00 u. een twintigtal kandidaat lentegenieters op het bordes van het kasteel Hof Ter Linden. Het kasteel en kasteeldomein Hof Ter Linden is in 2012 aangekocht in onverdeeldheid door Kempisch Landschap, het Agentschap voor Natuur en Bos en de gemeente Edegem, wij dus.

Dat dit domein open gesteld is voor iedereen is een goede zaak. Op die manier helpen wij allen mee om de Europese doelstellingen van 2030 te behalen. Eén van deze doelstellingen is de CO2 uitstoot te verminderen om de klimaatopwarming tegen te gaan. Welnu, door het behouden van en het uitbreiden van natuur dichtbij huis verminderen wij met zijn allen onze ecologische voetafdruk, op voorwaarde dat wij dan ook eens een keertje meer de auto laten staan en gaan 'genieten' van dit stukje natuur, te voet of met de fiets bereikbaar. 'Genieten' brengt ons meteen naar een volgend thema van deze wandeling. De natuur, met zijn ecosystemen en biodiversiteit levert aan de mens dagelijks een heel aantal diensten: hout, medicijnen, eten, regelt zuurstof en watervoorziening, bestuiving van de gewassen...maar ook recreatie. De zogenaamde ecosysteemdiensten zijn niet altijd in geld uit te drukken. Zo een belangrijke en onbetaalbare dienst van de natuur is het 'gevoel van welbehagen' dat er voor zorgt dat het goed gaat in een maatschappij. Dit is het doel van onze wandeling: genieten van de geuren, de kleuren, de variatie in de natuur. Niet zo maar runnen, maar ogen, oren en voelsprietten gebruiken om te ont-

haasten, te ontspannen, creatieve ideeën op te doen....En vandaag was daar één element uitdrukkelijk aanwezig: het gouden water dat uit de lucht komt vallen. Het zo nodige water voor de groei van de groenten in de tuin, of van de bessenstruiken van de zelfpluk plantage van boer Koen. Koen is zijn initiatief komen toelichten en met vreugde heb ik gehoord dat hij heel bewust zijn keuze van bessen heeft gemaakt. Hij heeft grondig rekening gehouden met de omgeving, de aard van de bodem en de gevolgen voor zijn ecologische voetafdruk. Daarom heeft hij geen bosbessen geplant omw afwezigheid van zure grond. Aanvoer van geschikte aarde zou ecologisch niet te verantwoorden zijn. Dat is een pluim voor Koen en een pluspunt voor de natuur. De regen die we bewust eens onze huid laten prikkelen, het zo kostbare drinkwater waar de kinderen in Ethiopië een hele dag voor moeten lopen om een paar liter tjes mee naar huis te brengen, honderden meter hoog de bergen in. En het was niet eens koud water vandaag. Onder de lindenbomen van de 'dubbele dreef' vertel ik nog graag dat een lindenboom zo lekker ruikt als hij in bloei staat, zo belangrijk is voor de bijtjes en dat deze dreef een zomerverblijfplaats is voor de vleermuizen die overwinteren in Fort 5 en dus beschermd omw de 'Habitat', woonplaats, voor de vleermuizen.

Maar het bleef regenen en er zijn grenzen. Eerst hebben we nog genoten van een ontmoeting met twee slaperige Meikevers en een hele gezinsuitstap Canadese ganzen, maar toen het pijpenstelen regende en we voor de keuze stonden om het bos in te gaan of toch maar liever terug naar af zouden gaan was de keuze vlug gemaakt. Spijtig, maar inderdaad, er zijn grenzen. Trop is te veel en te veel is trop. Maar ook in onze groep waren er een 5-tal 'leden van de harde kern' die nat of geen nat... het bos in wilden. En zo konden we, na de ergste regenbui nog genieten van heerlijke frisse lentegeuren in het bos, zingende vogels, lachende spechten, penetrante geuren van een welbekende paddenstoel waar toch nog serieus moest naar gezocht worden, waarneming van uitgebloeiende, maar talrijk aanwezige voorjaarsflora, wegspringend jong kikkertje... dit alles en nog veel meer hopen we nog eens over te doen met een beetje zon erbij.

Bedankt aan de Gezinsbond voor deze fijne samenwerking.

Foto's: p. 26: impressie 'Dag van het park'

p. 27 boven: Blauwborst & onder: Vos - foto's Raymond Suls
p. 28 boven: Hazelworm & onder: Geelbandlangsprietmot

Lidmaatschap Natuurpunt: 27 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (BE17 2300 0442 3321 BIC:GEBABEBB) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelings tijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxielaan 11 - 2800 Mechelen (e-mail: Vera.Baetens@natuurpunt.be) met de volgende gegevens: lidnummer, naam, oud en nieuw adres en lid "afdeling Zuidrand Antwerpen." Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 8 euro op onze rekening met vermelding van uw naam en adres.

kalender * inschrijven noodzakelijk

- * 3 juli: SLOW vogelexcursie n°2
- 10 juli: de boeiende wereld van de bijen
- 17 juli: fortwandeling & Pinteling
- *24 juli: Rondje Pontje
- 31 juli: vallei van de Kleine Struisbeek
- 6 augustus: vlinderen op fort 7
- 14 augustus: steltlopertocht
- 21 augustus: zomerwandeling fort 7
- *27 augustus: Sing Sing ... i've got to ring
- *28 augustus: bustocht Ardennen
- 3 september: vleermuizen op fort 7
- 4 september: 3e vogel-verassingstocht
- 11 september: Steenbeemden
- 18 september: monumentenwandeling fort 7
- *24 september: ARDEA herfst-bijeenkomst
- 2 oktober: vallei van de Drie Beken
- * 7-9 oktober: hertenbronstweekend
- 8-9 oktober: Edegem - start beheerovereenkomst
- 16 oktober: Uilenbos
- 22 oktober: monumentenwandeling fort 7
- 23 oktober: paddenstoelen excursie
- *30 oktober: Mastenbos

*Teksten voor het volgend nummer van rAntGroen
ontvangen we graag
ten laatste op 20 augustus.*

